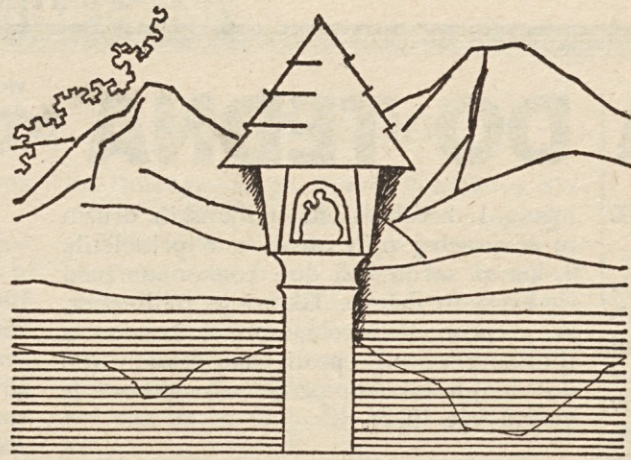

NAS TEDNIK

**KULTURNO
POLITIČNO
GLASILO**

Poštni urad: 9020 Celovec — Verlagspostamt: 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt **P. b. b.**

LETNIK XXII. / ŠTEVILKA 50

CELOVEC, DNE 10. DECEMBRA 1970

CENA 2.50 SILINGA

Kulturni užitek za koroške Slovence

Na povabilo obeh osrednjih kulturnih organizacij koroških Slovencev, Krščanske kulturne zveze in Slovenske prosvetne zveze, je prišlo gostovat med nas Slovensko ljudsko gledališče iz Celja. Z župančičevo žaloigro »Veronika Deseniška« so nastopili v štirih krajih, v Železni Kapli, Šmihelu, Borovljah in št. Jakobu v Rožu. Predstav se je udeležilo čez dva tisoč slovenskih rojakov. Poleg tega so prisostvovali v Železni Kapli deželni poslanec, župan Lubas, v Šmihelu smo pozdravili generalnega konzula SFRJ Jugoslavije, dipl. inž. Karmela Budihno in deželnega poslanca, bilčovskega župana Hanzija Ogrisa, v Borovljah podžupana Woschitza in mestnega svetnika Kleinerja in konzula SFRJ Branka Copa s soprogo, v št. Jakobu pa župana Gressla. Pri vseh predstavah smo pozdravili tudi predstavnike kulturnega in političnega življenja koroških Slovencev.

Po predstavi v Šmihelu sta priredili obe organizaciji v Prosvetnem domu v Tinjah sprejem za celjske goste in predstavnike koroških Slovencev; udeležila sta se ga tudi generalni konzul SFRJ Jugoslavije Budihno in deželni poslanec Hanzij Ogris. Podpredsednik KKZ Lovro Kaselj je omenil, da je šlo celjsko gledališče gostovat ravno ob svoji dvajsetletnici med koroške Slovence, da je to gostovanje za nas Slovence kulturni praznik, ter poudaril njegov narodni in kulturni pomen. Predsednik SPZ Hanzij Weiss je pozdravil to sodelovanje obeh or-

ganizacij in izrekel celjskim igralcem vse priznanje za ta izredni uspeh. Upravnik celjskega gledališča Bojan Štih pa je naglasil v svojem pozdravu svobodo kulturnega udejstvovanja v enotnem slovenskem kulturnem prostoru. Slovenec se mora postaviti na lastne noge, kajti od drugih nima pričakovati nobene pomoči. Vsak narod mora imeti možnost za svobodno udejstvovanje.

V št. Jakobu, po zadnji predstavi, se je zahvalil dr. Erik Prunč Celjanom, ki so letos še bolj dobrodošli. Pred 50 leti smo

v znamenju vere in upanja zrl v obljubljeni lepši prihodnost. A vseh teh petdeset let smo doživljali razočaranja, nasilje in laž. Upamo, da so Celjani spoznali našo zvestobo in voljo do kulturnega ustvarjanja ter naše bogastvo, ki se je nabralo v teh težkih zgodovinskih preizkušnjah. Celjani so nam vtili novega poguma, in dr. Prunč jih je prosil, da bi bili v matični domovini Pravdači za resnico in pravice svojih slovenskih bratov na Koroškem. Mi nočemo biti nobena folklorna skupina, temveč priznani enakopravni soustvarjalci kulture na Koroškem.

Bojan Štih se je nato zahvalil koroškim Slovincem za obisk, izpovedal svoje veselje ob tolikšnem zanimanju in sprejemljivosti za kulturno delovanje. Koroški Slovenci morajo nadaljevati svoje narodno in kulturno delo, se zavedati svojega kulturno-političnega pomena na Koroškem in si ohraniti narodno samobitnost in moč. Dovesedno je nato dejal: »Iz vaše moči raste tudi naša.«

Krstna predstava Župančičeve žaloigre; ki obravnava trpljenje tlačnega človeka in nečloveško nadutost ter obsedeno zaslepljenost oblastnikov, je bila leta 1925 v Celju. Krstno predstavo za nas koroške Slovence pa je prineslo prav leto 1970, ki naj bi bilo leto sprave, a je pokazalo in na novo razdrlo vse rane preteklosti. Pojavilo se je vse polno Hermanov, ki vidijo samo širjenje svoje moči, a nočejo ne videti ne razumeti Veronikinega hotenja, namreč javnega priznanja in enakopravnega mesta za slabšega, tlačnega.

Dokazal pa je ta nastop celjskih bratov tudi, da živi med koroškimi Slovenci močna

OBJAVA

Državna gimnazija za Slovence zaključila 1. trimesečje tega šolskega leta v soboto, dne 5. decembra 1970, z razdelitvejo pričeval.

V soboto, dne 19. decembra 1970, ob 1/210. uri dopoldne bo v modri dvorani Glasbenega doma (Koncerthaus) občni zbor Združenja staršev z običajnimi poročili, razrešnico, volitvijo novega odbora in predavanjem o projektu gradnje Slovenske gimnazije.

Istega dne popoldne bo od 13. do 16. ure na Državni gimnaziji za Slovence »Dan staršev«. Starši naj bi izrabili priložnost, da se pomenijo s profesorji o učnem uspehu svojih otrok.

Ravnateljstvo
Državne gimnazije za Slovence

Je Heimatdientu odbilo?

Dunajski študentje zahtevajo preiskavo po državnem tožilcu v zvezi s časopisom »Ruf der Heimat«

V ponedeljek so se odločili trije slovenski študentje na Dunaju podvzeti pravne korake zoper izdajatelja in odgovornega urednika časopisa »Ruf der Heimat«, periodičnega lista Kärntner Heimatdiensta. Ob pregledu in proučenju člankov se je namreč izkazalo, da vsebujejo omenjeni sestavki zadosti podlage za sumnjo, da pisec teh člankov ščuva in nosi nemir med oba naroda na Koroškem, kar je kaznivo dejanje, ki je zanj zagrožena po avstrijskem kazenskem zakoniku, § 302 v zvezi s § 305, zaporna kazen do 1 leta.

Njih ovadba ima naslednje besedilo:

Einschreiter:

Filip Warasch
Skodagasse 20/514
1080 Wien

Franz Wedenig
Fleischmarkt 16/1/III/28
1010 Wien

Karl Smolle
Teinfaltstr. 4
1010 Wien

An die Staatsanwaltschaft Wien
Landesgerichtsstraße 11
1082 Wien Postfach 400

Auf Grund der in der periodischen Zeitschrift »RUF DER HEIMAT«, Mitteilungen des Kärntner Heimatdienstes, Nummer 14, Klagenfurt, Oktober 1970 erschienenen und uns heute zur Kenntnis gelangten Artikel »Die Geschichte zieht keinen Schlußstrich« (Seite 2, insbes. Spalte 2, 5. Absatz) und »Es geht um Kärntens Zukunft« (Seite 4, insbes. Spalte 1, Abs. 1 und 2) erstatten wir gemäß § 86 ST PO wegen Verdachts der Aufreizung zu Feindseligkeiten wider verschiedene Nationalitäten, Religions- oder andere Gesellschaften, einzelne Klassen oder Stände der bürgerlichen Gesellschaft etc. im Sinne des § 302 STG

Anzeige

gegen den Herausgeber der Zeitschrift »Ruf der Heimat« Heribert JORDAN, Obmann des Kärntner Heimatdienstes und den verantwortlichen Redakteur des Blattes Friedl KOHLER, beide: Alter Platz 24, 9020 Klagenfurt, und ersuchen um amtswegige Prüfung und Verfolgung.

Mit vorzüglicher Hochachtung:

Filip Warasch, e. h.

Franz Wedenig, e. h.

Karl Smolle, e. h.

Sum za kaznivo dejanje vidijo študentje predvsem v sledečih dveh odstavkih: stran 2, 2. stolpec, 5. odstavek »... Also hat die Geschichte in Kärnten noch keinen ‚Schlußstrich‘ gezogen. Sie zieht ihn unter zwei Völker nur, wenn eines von ihnen nicht mehr besteht. So ist der Abwehrkampf von 1920 im Jahr 1970 noch immer Abwehrkampf mit den Waffen des Herzens und des Geistes und wird es bleiben, solange es ein deutsches Volk hier, ein slowenisches dort gibt...« in stran 4, 1. odstavek »... Der slowenische Nationalismus — hinter ihm der jugoslawische Imperialismus — hat auf den ‚österreichischen Teil Sloweniens‘ noch nicht verzichtet. Er überläßt es nur der erwarteten ‚kommenden Stunde‘, um zum drittenmal die Eroberung zu wagen. Womöglich auf friedlichem Weg... Darauf bereit er sich vor und bedient sich seiner ‚Fünften Kolonne‘ in Südkärnten...«

To je brezdomno zelo pomemben razvoj posebno tudi glede na pogosto zahtevo koroških Slovencev po uradni prepovedi Kärntner Heimatdiensta, ki je znan po svoji nestrpnosti, ki ustvarja strupeno vzdušje proti Slovincem.

Z zanimanjem bo zasledoval NT razvoj tega kazenskega postopka ter o njem poročal.

Vse na znanstvenem delu zainteresirane vabimo na

2. KOROŠKE KULTURNE DNI

ki bodo v času od 28. do 30. decembra 1970 v Delavski zbornici v Celovcu.

Na letošnjem seminarju bodo referenti iz Slovenije in Koroške obravnavali probleme koroških Slovencev v letu 1970 z ozirom na njihov zgodovinski razvoj. Važen del programa bo posvečen vlogi koroških Slovencev v prostoru Alpe-Jadran.

Podroben spored bomo objavili v prihodnji številki.

Pripravljalni odbor

Zgodovinski dogodek v Varšavi

V ponedeljek sta zahodnonemški kancler Willy Brandt in zunanji minister Walter Scheel podpisala v Varšavi zahodnonemško-poljsko pogodbo, ki je bila parafirana v poljskem glavnem mestu 18. novembra. S poljske strani sta pogodbo podpisala ministrski predsednik Józef Cyrankiewicz in zunanji minister Stefan Jędrzychowski.

Zgodovinskemu dogodku pripisujejo na obeh straneh izreden pomen. Bistvo sporazuma je v priznanju meje na Odri in Nisi, vzajemnem zagotovitvi o spoštovanju ozemeljske nedotakljivosti in v izjavi, da nobena stran ne bo postavljala ozemeljskih zahtev.

V soboto je prišlo v Essnu in Kölnu do protestnih demonstracij zoper sporazum, katere so organizirali ekstremna nemška

nacionalna stranka in razne begunske organizacije, med katerimi je dosti nekdanjih nacistov.

Dr. Paulitsch: Odprta vprašanja reševati skupno s Slovenci!

Glavni tajnik koroške Ljudske stranke dr. Alois Paulitsch je pred nedavnim na občnem zboru svoje stranke v Železni Kapli jasno povedal, da obstajajo odprta vprašanja koroških Slovencev in da je treba leta končno rešiti. Ljudska stranka želi rešitev vseh odprtih vprašanj, izključno s sodelovanjem s koroškimi Slovenci. To je vsekakor jasna beseda po zelo nejasnih izjavah v koroškem deželnem zboru.

Razveseljivo je, da se obe stranki odprto izrekata za skupno in vzajemno reševanje manjšinskih vprašanj.

Sima se distancira

V razgovoru s predstavniki Abwehrkämpferbunda (vodstvo dr. Pichs), se je deželni glavar Hans Sima dne 4. decembra distanciral od oktobrske številke heimatdienstovega »Ruf der Heimat«, posebno še od formulacije, ki zahteva likvidacijo koroških Slovencev.

OD TEDNA DO TEDNA

21. ZBOROVANJE JUŽNOTIROLSKE LJUDSKE STRANKE

Pred kratkim je v Meranu zborovala južnotirolska nemška ljudska stranka (Südtiroler Volkspartei). Južnotirolski deželni glavnik in predsednik stranke dr. Silvius Magnago je predstavnikom 50.000 članov močne stranke poročal o položaju, nato so sprejeli nekaj statutarnih sprememb in ocenili izvajanje »paketa« za Južno Tirolsko in nemško manjšino v Italiji.

»Za točke, o katerih je veljala obveza, da bodo uresničene sedaj, lahko rečemo, da so bile izpolnjene,« je dejal Silvius Magnago, in dodal, da ne more izreči globalne ocene izvajanja »paketa«, ker se je izvajanje šele začelo. Pri tem je Magnago omenil tudi, da je sprejem nekaterih točk bil pogojen po številnih vladnih krizah, ki so zavirale delo parlamenta. Zato pa je SVP (južnotirolska ljudska stranka) zelo zainteresirana za trdnost italijanske vlade.

Magnago je proslavil 25-letnico ustanovitve stranke in poudaril, da je sodelovala v prvem narodnoosvobodilnem odboru v Boznu.

Skoraj tisoč delegatov je sprejelo tudi resolucijo, v kateri zahteva, naj italijanske oblasti, ki so za to pristojne, poskrbijo za televizijski prenos avstrijskih oddaj na nemškem jezikovnem ozemlju na Južnem Tirolskem.

ZAKON O RAZPOROKI V ITALIJI ODOBREN

Dne 1. decembra je po rekordno dolgem zasedanju v Italiji poslanska zbornica dokončno odobrila zakon o razporoki. Za zakon, tako imenovani Fortunov-Baslinijev zakon, je glasovalo 319, proti pa 286 poslancev parlamenta. Socialistični poslanec Fortuna je ta zakon predlagal že leta 1965. Proti njemu so nastopili desničarji in del demokristjanov, češ da je predlog v nasprotju z ustavo in določili lateranskih pogodb z Vatikanom.

Začele so se dolge razprave, javne, v zbornici in še bolj razburjenje za političnimi kulisami o umestnosti zakona o razporoki. Katoliški predstavniki so poudarjali, da s tem zakonom skušajo podreti temelje osnovne družbene celice, to je družine. Fortunovi ali laični pristaši razporoke so pa pojasnjevali, da ne gre za kak napad proti cerkvenim ustanovam, marveč za pravno ureditev razmerja med zakonci, ki že sedaj ne žive v zakonski slogi ali pa se jim ta možnost niti v prihodnosti ne odpira. Podobnih primerov navajajo v Italiji že več kot en milijon.

Vatikanski krogi so takoj izjavili, da je izglasovanje tega zakona v parlamentu močno prevzelo svetega očeta in to iz dveh raz-

logov: 1. ker bo došli italijanskih družin in še posebej njih otroci zelo prizadetih. 2. ker ta zakon krši duh konkordata med Cerkvijo in državo. Hkrati je tudi tabor, ki je proti razporoki, sprejel korake za ljudsko glasovanje proti temu zakonu. (Po dosedanjih zakonih pa je tako glasovanje možno šele 1972.)

STARO PRIJATELJSTVO MED POLJSKO IN FRANCIJO SE OBNAVLJA

Prvi obisk, ki ga je francoski ministrski predsednik Jacques Chaban Delmas opravil v tujini, je veljal Poljski, kjer se je za držal tri dni. Poljaki so ga lepo sprejeli kot predstavnika Francije, ki je vselej imela dobre odnose s Poljaki. Do posebne pogodbe ni prišlo, pač pa je bila podpisana posebna izjava (deklaracija), ki predvideva sodelovanje v politiki, trgovini, kulturi, znanosti in tehnologiji. Izjava je splošne narave. Chaban-Delmas si je ogledal bivše taborišče Gestapa v Oswiecimu (Auschwitzu), ki mu ga je razkazal ministrski predsednik Josef Cyrankiewicz; ta je dlje časa sam preživel pod nemških taboriščih pod številko 62933.

ZA IZBOLJŠANJE ODNOSOV MED OBEMA NEMČIJAMA

Te dni sta se sestala v vzhodnem Berlinu odposlanca Zahodne (Egon Bahr) in Vzhodne Nemčije (Michael Kohl), da bi ponovno vzpostavila stike, med obema Nemčijama, ki so jih prekinili po zadnjem srečanju v Kasslu med predsednikom obeh vlad Brandtom in Stophom v začetku letošnjega leta. Kot je znano, naš list je o tem poročal v 13. in 14. številki letošnjega leta, nista prejšnji srečanja v Erfurtu in Kasslu med Brandtom in Stophom prinesli zadovoljivih rezultatov, pač pa sta se v bistvu omejili le na rodovne izraze obojestranske dobre volje za normalizacijo medsebojnih odnosov.

Po srečanju med odposlancema Bahrom in Kohlom je bilo izdano krajše sporočilo, ki ničesar ne pove o poteku sestanka in o zadevah, ki so jih obravnavali. Rečeno je, da se bodo ti stiki nadaljevali.

PO OBISKU SCHEELA V JUGOSLAVIJI

Po večdnevem obisku v Jugoslaviji, se je zunanji minister Zvezne republike Nemčije Scheel vrnil v Bonn. Z jugoslovanskim kolegom Tepavcem sta izmenjala mišljenja o mednarodnih vprašanjih v svetu, še posebej v Evropi in možnosti za napredek varnosti in sodelovanja na celini. Ministra sta ugotovila, da je prišlo do popuščanja napetosti v Evropi, kar sta mnogo prispe-

vala moskovski in varšavski sporazum (med Sovjetsko zvezo, oziroma Poljsko in Zahodno Nemčijo).

NOVA RUSKA MEDCELINSKA RAKETA

Sovjetska zveza je pred kratkim izstrelila medcelinsko raketo, ki je preletela 7500 kilometrov dolgo pot od izstrelišča do otokov Midway v Tihem oceanu. To vest so sporočili v ameriškem obrambnem ministrstvu v Washingtonu. Ameriški vojaški izvedenci pravijo, da gre za raketo spremenjenega tipa SS 13, ki je podobna ameriški raketi tipa »minuteman«.

V Washingtonu pravijo, da Sovjetska zveza vztrajno nadaljuje tudi v času pogajanj v Helsinkih na konferenci SALT, razvoj svojega programa strateško-atomske oborožitve.

TUDI V HESSNU KOALICIJA MED SPD IN FDP

Zahodnonemški socialdemokrati in liberalci so sklenili sporazum za sestavo vladne koalicije v deželi Hessen. Sporazum sta dosegli deželni vodstvi SPD in FDP ter parlamentarni skupini deželnega sveta Hessna. Predsednik bo še nadalje ostal socialdemokrat Oswald, ki je v zadnjih štirih letih vodil enobavno socialdemokratsko vlado. Na zadnjih deželnih volitvah (8. nov.) so socialni demokrati izgubili absolutno večino, medtem ko so se znatno okrepili liberalci.

BONN ZAHTEVA IZROČITEV NACISTA DR. MENGELETA

Paragvajsko državno pravdnništvo je danes izdalo zaporno povelje za dr. Josefa Mengeleta, zdravnika zloglasnega nacističnega taborišča smrti v Oswiecimu (Auschwitz), ki ga zvezna nemška republika hoče postaviti na zatožno klop zaradi vojnih zločinov, ki jih je zagrešil za časa nacistične okupacije s tem, da je sodeloval pri umoru milijonov Židov.

V kolikor je znano, je Mengele prišel v Paragvaj že leta 1951. Gotovo je, da je Mengele prispel v Južno Ameriko s pomočjo več ali manj skrivnih zvez in povezav, ki so omogočile beg številnih nacistov iz Nemčije takoj po koncu zadnje svetovne vojne.

Dr. Mengele, ki so mu v Oswiecimu dali vzdevek »angel smrti«, je tam opravil »znanstvene« poskuse na milijonih moških, žena in otrok ter je umoril veliko večino svojih »pacientov«.

TUDI VATIKAN PRIZNAVA MEJO NA ODRI IN NISI

V katedrali sv. Janeza v Varšavi je kardinal Stefan Wyszyński oznanil vernikom, da mu je papež Pavel VI. obljubil, da bo tudi formalno izročil cerkveno upravo zahodnih predelov Poljske, ki so bile poprej

pod Nemčijo, poljski Cerkvji. (Tako bi tudi Vatikan formalno priznal novo mejo med Poljsko in Nemčijo na Odri in Nisi, ki jo je priznala tudi zahodnonemška vlada z najnovejšo pogodbo s Poljsko. Pogodbo je že podpisal zahodnonemški kancler Willy Brandt kot poročamo na drugem mestu.) Kardinal je povedal, da je papež naslovil na poljske škofo pismo, v katerem je rečeno, da Sv. stolica ne bo odlašala z ureditvijo tega vprašanja, kakor hitro bo razčiščen politični in pravni položaj zahodnih predelov Poljske. Zdaj upravljajo poljski škofo te predele samo kot administratorji. Poljska vlada ni izročila cerkvenega premoženja v teh krajih cerkvenim oblastem s pripombo, da mora poprej Vatikan formalno priznati, da to ozemlje pripada Poljski. Kardinal Wyszyński je v svojem govoru še dejal, da bo papež prihodnje leto obiskal Poljsko.

VELIKA BRITANIJA PODALJSALA SANKCIJE PROTI RODEZIJI

Britanski parlament je sklenil podaljšati še za eno leto gospodarske sankcije proti rodezijškemu režimu Jana Smitha.

Med razpravo o rodezijškem vprašanju je zunanji minister Alec Douglas Home izjavil, da bo vlada napravila še en poskus, da bi dosegla sporazum s Smithovim režimom. Razbitje pogajanj, je dejal minister, bi imelo zelo hude posledice za ves rodezijški narod, tako za Evropejce kot za Afričane, in tudi za vso južno Afriko.

IZDATNA AMERIŠKA VOJAŠKA POMOČ IZRAELU

Izraelski zunanji minister Aba Eban se je sestal v Washingtonu z ameriškim državnim sekretarjem Williamom Rogersom, kateremu je izrazil zadovoljstvo svoje vlade zaradi Nixonovega sklepa, da nakaže pol milijarde dolarjev za vojaški kredit Izraelu.

POLITIČNI MANIFEST ČRNIH PANTERJEV

Stranka črnih panterjev (črnecv) je v Washingtonu objavila svoj program. To se je zgodilo na zborovanju, ki je bilo v protestantski cerkvi. Poprej so črnici skušali zborovati na howardski univerzi, vendar jim tega niso dovolili. Manifest je naslovljen na »zatirane skupnosti črnecv po vsem svetu«. Manifest naglaša, da imajo ljudje po svetu pravico, da se organizirajo po svoji volji ter si sami kujejo svojo bodočnost. Pravijo, da bo prišel čas, kjer bodo vsi ljudje proizvajali in delali po svojih sposobnostih, da bodo lahko zadostili svojim potrebam. Manifest se zavzema za sorazmerni volilni sistem in zahteva za Združene države novo ustavo. Današnja Amerika je imperialistična in nacionalistična. Pantherji zavračajo internacionalizem ter obsojajo kapitalizem, imperializem in rasizem.

TEDENSKO OGLEDALO — KOMENTAR — REPORTAŽA — TEDENSKO OGLEDALO — KOMENTAR — REPORTAŽA — KOMENTAR — TEDENSKO OGLEDALO

Proces proti Baskom

Vladavine, ki ne morejo vzdržati reda, skušajo to pogosto doseči z nasiljem in množičnimi sodnijskimi postopki proti ne ljubljenim državljanom. To velja za totalitarne režime, a še v mnogo bolj nevarni meri za demokracije. Žrtve so po večini ljudje, ki se borijo za enakopravnost in zboljšavo življenjskih razmer. Ni treba naštevati posebej tovrstnih primerov. Mnogi so že prišli pred sodišča, mnogi še čakajo. Postopki so deloma javni, deloma za zaprtimi vrati. Obsodbe so pogosto že sklenjene, še preden pridejo obtoženci pred sodišča. Javna »varnost« zahteva najstrožje kazni. Taki sodnijski postopki so samo še preteza, drugi naj ugotovijo, da je oblast natančno pretehtala vzroke kazni. Navsezadnje so pač zakoni zahtevali tako ali tako obsodbo. Oblast je samo izpolnila zakone, pred katerimi so vsi enaki.

Posledica pritiska

Ozemlje Baskov spada poleg Katalonije med najbolj industrializirana in napredna območja Španije. Tam so doma velikanske ladjedelnice, železarska industrija, bančništvo. Baski so uživali v minulih stoletjih posebne pravice. Zlasti španski liberalizem in sedaj fašistična vlada generala Franca pa sta jim vzela vse te pravice in jih po-

gnala v tlačanstvo. Španija je sicer po ustavi urejena federalistično, za kar pa se osrednja oblast v Madridu nikakor ni brigala. Prepovedala je celo rabo katalonsčine in baskovskega jezika v javnosti, ljudje, ki so se uprli tej določbi, so prišli v zapore. V teh pokrajinah je uvedla madridska oblast poseben policijski režim, uvedla večkrat izjemno stanje, in dala svojim hlapcem vse možnosti pri zatiranju drugih narodov.

Med Baski je začela delovati že pred leti osvobodilna organizacija ETA (Euzkadi ta azkatasuna — Baskovska in svoboda). Njen cilj je ustanovitev svobodne, samostojne in demokratične baskovske države. V ta namen so Baski že ustanovili eksilno vlado, ki ima svoj sedež v Franciji. V ETA je vključenih več organizacij, ki se borijo vsaka na svojem področju za osvoboditev Baskov izpod tujega jarma. Nasilje španske oblasti je izzvalo tudi nasilnosti pri Baskih. Policijske akcije so povzročile množične stavke baskovskih delavcev, cestne demonstracije in razne atentate. Poleti 1968 je umoril neki neznan Bask policijskega šefa v Guipozcoi. Španci so odgovorili z ogromnimi čistkami, izjemnim stanjem, pritisk se je poostil do neznosnosti. Zajeli so več Baskov, med njimi precej duhovni-

kov, ki so ali skrivali preganjane člane ETA, jim sicer pomagali, ali pa se udeleževali javnih demonstracij proti preganjanju svojega naroda.

Brezizgledno stanje

Pri sedanjem procesu v Burgosu v sevni Španiji je obtoženih 16 Baskov, med njimi dva duhovnika. Šestim grozi smrt, vsem drugim pa dosmrtna ječa. Obtoženi so umora, skrivanja in dobave streliva, pozivanja ljudstva k nemiru in uporu, skratka, protidržavnega delovanja. Položaj obtoženecv je dokaj brezupen, ker bo madridska oblast skušala za vsako ceno pokazati Baskom in drugim upornikom v svoji državi, kdo je gospodar. Vrhu tega pa hoče stari Franco pred svojim odhodom še enkrat dokazati kremenitost in neupogljivost državne sile. Glavni krivec, Francisko Izko, je obtožen, da je umoril pred dvema letoma šefa policije v Guipozcoi, Melitona Mazanasa.

Baski so skušali, da bi kar se da zavlekli začetek sodnijskega postopka. Ko to ni več uspelo, so ugrabili nemškega konzula Beihla. Zagrozili so, da mu preti ista usoda kot baskovskim obtožencem. V vseh delih Španije so sledile solidarnostne stavke za Basko, v Kataloniji je napovedala skupina ljudi gladovno stavko. Pripravljeni so stankati do smrti, če bi sodišče v Burgosu obsodilo Baske na smrt.

Največ odpora proti madridski nasilnosti je med delavstvom, študirajočo mladino in duhovniki. Zlasti baskovska in katalonska duhovščina spada med najostrejšje nasprotnike Francove oblasti. Mnogo duhovnikov, predvsem iz nižje duhovščine, se je uprlo zatiranju in tlačenju. Škof v baskovskem Bilbao je v stolnici javno napadel madridsko oblast.

Kot odgovor na nemire in številne solidarnostne ukrepe po vsej Španiji je država sklenila za tri mesece izjemno stanje v baskovskih deželah. Policija in vojaške oblasti imajo vse pravice pri postopanju proti Baskom. Pričakovati je nov val aretacij, a tudi nov val baskovskih atentatov proti španski zasedbi.

Radijska postaja eksilne vlade Baskov je že napovedala boj do zadnjega, boj do popolne osvoboditve in dosege vseh narodnih ciljev. V tem boju lahko računa s podporo celotnega baskovskega naroda, a tudi Kataloncev, katerih položaj tudi ni veliko boljši. Francova oblast se bori v večfrontnem boju proti dvema narodoma, ki sta v manjšini, in proti nezadovoljnim slojem v kastiljanski večini; potemtakem se da le ugotoviti, da je njen položaj precej brezizgleden, kljub trenutni ogromni manifestaciji oblasti. Seveda je ta manifestacija le dokaz notranje šibkosti.

Jože Wakounig

Argentinska pesnitev „Martin Fierro“ v slovenščini

V Buenos Airesu v Argentini je izšel prevod znane argentinske pesnitve Joséja Hernándezza »Martin Fierro«; delo je prevedel dr. Tine Debeljak.

Prevajalec pravi, da naj bi slovenski prevod »Martina Fierra« imel tole poslanstvo:

»Mojim rojakom, raztresenim po vseh celinah, kakor tudi onim v moji domovini, evropski Sloveniji, naj pokaže to klasično delo argentinske literature v pesniški obliki.

Z njim naj bi se Slovenci kot celota spomnili devetdesetletnice prvega našega načrtnega prihajanja v to deželo ob »Srebrni reki« — Rio de la Plata — (1878), ki nam je odsej še večkrat nudila v svoji gostoljubnosti dela, kruha in miru. Hkrati naj prevod razširi slovensko ime med Argentinci in zavest, da se ta njihova narodna pesnitev bere tudi v slovenskih besedah in rimah.

Iz teh razlogov sem v dodatni študiji predstavljal Slovence rasti argentinskega naroda iz trenj prvotnih Indijancev in španskih useljencev v svojih vrst kreolov, katerih predstavniki so gavči, svobodni brodar pamppe, jahač in pevec-payador.

Nasprotno pa naj mi bo v uvodu dovoljeno predstaviti Argentince Slovence ter ob »Martinu Fierro« podčrtati našo devetdesetletno pričujočnost v tej deželi.

Gavč, Indijanec in prosveteljska oblast, so nosilci tega družbenega prehoda, ki kot pesnitev pomeni vrh argentinske gavčevske poezije, kot so jo pisali pesniki-meščani o gavču v njegovem narečju. »Martin Fierro« je danes eno izmed najuglednejših stvaritev argentinske literature.

V odlomkih je knjiga prevedena v petindvajset jezikov, kot celotna knjiga pa izdana v trinajst, med temi je francoski prevod v zbirki svetovnih klasikov, ki jih izdaja Organizacija združenih narodov za vzgojo, znanost in kulturo (UNESCO). Tem se pridružuje sedaj slovenski prevod.

nost in kulturo (UNESCO). Tem se pridružuje sedaj slovenski prevod.

Iz Argentine poročajo, da je z izdajo pesnitve »Martina Fierra« zrasel slovenski ugled, kajti prav s tem prevodom so Slovenci dobili v tej velikanski deželi Latinske Amerike vrsto novih prijateljev in občudovalcev. Več argentinskih listov in revij je na vidnih mestih poročalo o tem izrednem prevodu slovenskega književnika dr. Tine Debeljaka. Tako je bila v uglednem argentinskem časopisu-dnevniku »La Nación« posvečena cela stran slovenskemu prevodu in je bil članek opremljen s slikami avtorja

dr. Debeljaka in ge. Danice Petričkove. Slovenski skavti so izročili prevod muzeju »José Hernándezu«, ki ima ime po avtorju tega argentinskega epa in kjer so zbrani vsi prevodi v tuje jezike. Avtor slovenskega prevoda in vobče Slovenci moramo biti ponosni na izjavo ravnatelja muzeja, ki je dejal, da je slovenski prevod »Martina Fierra« ena izmed najlepših izdaj v tujih jezikih.

Pesniško stvaritev »Martina Fierra« dobite lahko tudi v Mohorjevi knjigarni; tukaj pa pohitite, ker je na voljo le nekaj izvodov te prekrasne knjige. B. L.

SLOVENC

doma in po svetu

Pesnik Gustav Strniša — umrl

Pred kratkim je v Ljubljani umrl v 83. letu starosti znani slovenski pesnik in pisatelj Gustav Strniša. Strniša je znan zaradi svojih satir, še bolj pa kot madinski pisatelj povesti: Čenčara, Zlati šotori, Harmonikar Binček; tudi njegove otroške pesniške zbirke so čislane: Dedek jež, Zvoki in žarki, Za soncem. Veliko je tudi število njegovih podlistkov in spisov v revijah in časopisih.

† Novinar Franc Kavš

V Trstu je pred kratkim umrl novinar Primorskega dnevnika Franc Kavš. Rajni je bil zelo izobražen mož, skromen, vesten ter narodno zaveden Slovenec.

Smrt slovenskega trapista

Pregnani trapisti-redovniki med vojno in po vojni so se raztepli na vse strani. Nekateri patri-duhovniki so si dobili mesto v dušnem pastirstvu, med njimi p. Alojzij Kolednik, mlajši brat znanega prevajalca slovenskih pisateljev, zlasti Jurčiča, v tuje jezike in prejšnjega izseljenskega duhovnika dr. Ferdinanda Kolednika v Podgorjah.

P. Alojzij Kolednik je bil zadnja leta župnijski upravitelj v Prihoivi na štajerskem; tam je umrl 14. oktobra. Pokopali so ga ob številni navzočnosti vernikov in duhovnikov-sokratov, 70 po številu. Navzoč je bil sam mariborski škof dr. Držeknik. S Koroške pa je prihitel dr. Kolednik, da bi se na ta način poslovil od rajnega brata, ki je bil 80 let prior trapistov.

Lumino površje. Za zdaj so določili le večje dele Luminega površja. Dr. Rocco Petrone, eden izmed tesnih sodelavcev šefa NASA dr. Painea, je povedal, da so za sedaj določili za pristanje samo naslednje lumine pokrajine: Mariusove holme, Hadleyev kanjon, Davyjev kanjon, Kopernikov krater, ki je eden največjih na vidni strani Lune, in Decartesov krater.

Dr. Paine pa je poudaril, da bo zaradi tako skrajnega programa »Apollo« — po prvotnem načrtu naj bi program »Apollo« zaključili šele leta 1974 s poletom »Apollo 20« — NASA imela dve orjaški raketi »Saturn 5« več. Ti raketi bo lahko uporabila za gradnjo vesoljskega laboratorija ali orbitalne postaje, mogoče pa ju bo tudi uporabila za izstrelitev vesoljskih sond brez človeške posadke proti oddaljenim planetom kot so Jupiter, Uran in Pluton. Ta program bi lahko začeli uresničevati konec tega desetletja in ga zaključili sredi prihodnjega desetletja.

SNG IZ LJUBLJANE BO GOSTOVALO V GORICI

Največja letošnja novost v gledališču Verdi v Gorici bo v tem, da so se prireditelji odločili tudi za povabilo Slovenskega dramskega gledališča iz Ljubljane, ki bo nastopilo v Gorici s Shakespeareovim »Macbethom«. Tako bodo imeli tudi italijanski ljubitelji gledališke umetnosti v Gorici priliko in možnost, da se поблиže seznanijo z umetniki tega vrhunkega slovenskega gledališča. Datum in kraj nastopa še ni bil javljen.

NOV SOLŽENICINOV ROMAN

Iz londona poročajo, da je znan književnik, Aleksander Solženicin, ki naj bi 10. decembra prejel Nobelovo nagrado za književnost, končal novi roman ter ga izročil neki moskovski založniški hiši. Roman govori o prvi svetovni vojni, pomeni pa pacifično obsodbo vojnih strahot

PREMIERA V TRSTU

Tržaško slovensko gledališče je pred kratkim uprizorilo že drugo premiero v letošnji sezoni, komedijo danskega dramatika Ludwiga Holberga: »Jeppe s hriba.« To je hkrati tudi prva slovenska predstava tega danskega dramatika.

»INTART 1971« V CELOVCU

Umetniško društvo za Koroško je pred dnevi sklenilo, da bodo priredili naslednjo mednarodno slikovno razstavo, tako imenovano »INTART« prihodnje leto na Koroškem, in sicer v drugi polovici septembra v Celovcu.

Založba Obzorja: Poudarek na domačih delih

Založba Obzorja v Mariboru je sprejela program publikacij, ki bodo izšle v prihodnjem letu. Znova je močan poudarek na domači literaturi. Od skupno 99 del, ki bodo izšla v letu 1971, jih je 70 izvirnih, ostalo pa so prevodi.

V sodobni izvirni literaturi ima beletristika nekoliko močnejši delež (37 del) od znanstveno-publicistične, ki bo zastopana v 33 knjigah. Sem se uvrščajo še revije, dve leposlovnici (Prostor in čas, Dialogi) in dve znanstveni (Časopis za zgodovino in narodopisje, Slavistična revija).

V posameznih zbirkah bodo izšle naslednje knjige: v zbirki Iz slovenske kulturne zakladnice Jenkove pesmi z uvodno študijo dr. Franceta Bernika ter Bevkov Martin Čedermac s študijo dr. Franceta Koblarja. V zbirki Razpotja objavlja založba eseje in razprave. Tu bosta izšli knjigi Tarasa Kermaunerja in Franceta Vodnika.

Zbirka Znamenja, ki jo ureja Dušan Pirjevec, obsega v programu za prihodnje leto osem zvezkov. Svoja dela bodo prispevali naslednji avtorji: Tine Hribar (2), Andrej Inkret (2), Primož Kozak, Stane Saksida, Rudi Šeligo in Marko Švabič.

Poezije so za naslednje leto prispevali:

Valentin Cundrič, France Forstnerič, Nada Fridau, Vladimir Gajšek, Andrej Medved, Aleksander Peršolja, Bojan Pisk in Miroslav Slana.

Prozna dela pa bodo objavili: Pavle Zidar, Nada Gaborovič, Drago Jančar, Jože Javoršek, Marjan Kolar, Lojze Kovačič, Janko Messner, Alojz Rebula, Dimitrij Rupel, Dominik Smole, Jože Snoj, Janez Švajncar in Ivo Zorman.

Dramatska dela bodo zastopana s tremi dramami Mateja Bora, z Osvajalcem Andreja Hienga ter z radijsko igro Branka Hofmana Mož brez obraza.

K izvirnim delom je treba seveda še prišteti nadljudjevanje izdajanja Izbranega dela dr. Bratka Krefta.

Iz prevodne literature: Plautova »Mostelaria« v prevodu dr. Kajetana Gantarja ter Ciceronov filozofski spis, »O dobrem in złem« v prevodu letos umrlega prevajalca dr. Frana Bradača.

V zbirki Veliki možje omenjamo zlasti Pierra Bourtenbourga delo o Mahatmi Gandhiju, zatem Zweigovega Erazma Rotterdamskega in zanimivo avtobiografijo Christiana Barnarda, prvega presajalca človeškega srca, ki jo je dopolnil Pepper.

Papež Janez Dobri

Papež Janez XIII. je z enako prijaznostjo sprejemal verne in neverne. Posebno pri srčno je sprejel Alekseja Ažubeja, ravnatelja lista »Izvestija« in njegovo ženo Rado, hčer Hruščeva. Mnogi so ga pred tem sprejemom svarili: »Sovražniki Cerkve so«, so rekli zaskrbljeni prelatje.

»Ah, komunisti,« je odgovoril papež, »boljše bi bilo zanje moliti, nego proti njim polemizirati. Ali jih smemo manj ljubiti, ker se oklepajo napačne ideologije?«

Papež je sprejel svoje ruske goste z isto ljubeznivostjo kakor vsakogar. Poln srčne dobrote se je zanimal za njihovo družino in je prosil gospo Rado v frančoščini: »Ali

bi bili tako prijazni, gospa, da bi mi povedali imena svojih otrok? Poznam jih sicer, vendar bi jih rad slišal iz vaših ust, ker jih nihče ne more izgovoriti s tako nežnostjo kakor mati.«

»Imamo tri sinove, sveti oče,« je odgovorila ona in zardela od veselja, »Nikita, Aleksej in Ivan.«

»Tri lepa imena,« je rekel papež. »Telo svetega Nikita (sv. Miklavža) leži v Benetkah in pogosto sem molil pred skrinjo z ostanke svetnika, ko sem bil tam patriarh. Aleksej! Koliko cerkva na vzhodu je njemu posvečenih! Ivan, Janez, to je tudi moje ime in mojega očeta. Ko pridete domov, gospa, pozdravite vaše otroke, pritisnite jih na svoje srce in recite jim, da jih papež objema!«

Hruščevovi hčeri je podaril rožni venec.

»Dam vam ta rožni venec, kajti vedite, da papež to lepo molitev ljubi in ceni, odkar se je je naučil v svoji revni očetni hiši in da jo še danes moli za vse otroke, ki pridejo na svet, za vsakogar, pa naj bo katalik ali pa ne, da bi bil deležen zveličanja in blagoslova.«

Tako prisrčno, kakor jih je sprejel, se je poslovil od svojih ruskih gostov.

Ažubej pa ni v ugodnem smislu poročal v svojem listu o tem obisku. Papež je članek bral, pa je rekel:

»Pač mora tako pisati. Odpustimo mu! Mogoče pa le vzkali katero od zrn, ki smo jih položili v njegovo srce.«

Njegova ljubezen ni pričakovala ne plačila ne zahvale.

Iz Reimmichlrovega koledarja za 1971.

Ameriški program „Apollo“

Potem ko so črtali s seznama dva poleta v okviru programa »Apollo« je novi koledar poletov ameriških vesoljcev na Luno naslednji: 31. januarja 1971 bodo izstrelili »Apollo 14«, julija 1971 bo poletel »Apollo 15«, januarja 1972 se bo odpravila na dolgo pot posadka »Apollo 16«, junija 1972 pa bodo izstrelili »Apollo 17« in to bo tudi zadnji polet v tem programu osvajanja vesolja.

V tem nekoliko spremenjenem programu »Apollo« niso natančno določili kraje, kjer naj bi se ameriški vesoljci spustili na

Kipar Meštrović tudi pripovednik

Marsikaj je bilo znano o Ivanu Meštroviću, le tega doslej nismo vedeli, da je bil Meštrović tudi literat, pisal je namreč leposlovno prozo. Matica hrvatska je izdala knjigo Meštrovićeve pripovedne proze pod naslovom »Ludi Mile«, tako naslovljena po eni izmed novel, ki so tiskane v knjigi.

Meštrović je, sicer bolj poredkoma, od časa do časa le prijel namesto za dleto tudi za pero. Zlasti je pisal spomine na svoje življenje in delo in na sodobnike, ki so lani izšli pri Matici hrvatski in posebej zaradi spremnih tekstov zbudili v javnosti precej pozornosti. Pisal je članke in razprave iz svoje stroke (o Michelangelu 1926., o Rodinu 1939. leta), o umetnosti in naravi 1936. leta.

Knjiga obsega pet novel. Vse zapovrstjo so zajete iz kraja, v katerem je zrastel ta veliki kipar, iz Dalmatinske Zagore. Gre za pokrajino, ki spada med najrevnejše in najnerodovitnejše v Jugoslaviji. Vseh pet

pripovedi, je umetnik zajel iz svojega otroštva in iz mladih let, se pravi časov, ko je še pasel ovce v okolici dalmatinskega Kosova, in iz let, ko se je — še pred prvo svetovno vojno — učil klesarstva v Splitu.

Tematično so povesti zajete iz ljubezenskega družinskega, deloma pa tudi nacionalističnega razpoloženja. Že njihovi naslovi (Ludi Mile, Kako je Kejo ubio svojo zivzdu, Kako je Marko spasio Anicu, svojo ženo, Punoljetni Marko Katić, Pusenica) marsikaj povedo.

PODPORA PAPEŽU V PRIZADEVANJU ZA MIR

Zastopniki Lige vseh ver, ki vključuje 50 milijonov Japoncev, so poslali apostolskemu proniciju v Tokiu sledečo izjavo: »Mi, zastopniki raznih ver na Japonskem, se brez pridržka pridružujemo pozivu papeža za mir ter bomo ta poziv v celoti podpirali.«

Verska, vojna v Žitari vesi?

Koroški Slovenci smo že »vajeni« v svojem dolgotrajnem boju za svoje pravice, za svoj obstoj vseh vrst pritiska sodeželanov, nemških »bratov«. Dovoljeno je vse, kar je sicer prepovedano. Najbolj priljubljeno sredstvo hujškačev pa je bilo in je še vedno obrekovanje, ki seveda prihaja iz ust, ki jemljejo v zakup vso resnico na tem svetu. Svetu kažejo svojo hinavsko krinko pravičneža, čes, mi se borimo samo za osnovne človeške pravice, nečloveško zatiranje nemške manjšine na južnem Koroškem. Vse zatira te germanske ubožce v razvoju, šola jim ni naklonjena, Slovenci jim jemljejo življenjski prostor, Cerkev nikakor ne upošteva njihovih zahtev glede bogoslužnega jezika.

Tako nekako si mora človek predstavljati razmere v Žitari vesi, če bi slišal poročilo celovskega radia v četrtek, dne 19. novembra, oz., če si bral novice v KTZ z dne 20. novembra 1970 (str. 6): »Religionskrieg in Sittersdorf«. Verska vojna torej. Zakaj?

Župnik Matevž Nagele se upira po teh novicah srčni želji številnih žitrajških vernikov, da bi imel v cerkvi kdaj pa kdaj kako nemško mašo, in ne samo slovenskih. Celo zastopstvo občinske oblasti je baje že

Zaradi pomanjkanja prostora smo morali nekaj dopisov odložiti za drugič.

šlo nad župnika, a brez uspeha, tako da uradne osebe ne morejo več hoditi v cerkev (Vorstellungen der Gemeindevertretung blieben bisher erfolglos, so daß sich die offiziellen Stellen außerstande erklären, weiterhin die Kirche zu besuchen).

Mallo čuden je ravno zadnji stavek. Ljudje, ki jih sicer tudi ne vidiš v cerkvi, dobijo vsaj končno vzrok oz. izgovor, zakaj ne hodijo v cerkev. To že smrdi pošteno po nekem čudnem imivanju rok v umazani vodi narodne in jezikovne nestrpnosti, ki jo poznamo že leta, ki pa je bila najbolj očitna v tistih časih, ko je zvenel po vsej Koroški pod sencami rjavih zastav, klic »Kärntner, sprich deutsch!«

In resnica? Pri župniku Nageletu ni bilo nobenega uradnega občinskega zastopnika, ki bi mu izrazil to željo. Radijska in časopisna novica sta torej nesramna laž, ki je doslej ni preklical tisti človek ali tisti krog, ki jo je zvalil. Žitrajški župnik Matevž Nagele je moral sam preklicati to dejstvo v radiu, kjer je jasno pokazal resnično stanje. (24. november 1970).

Resnica pa je tudi, da se najbolj ogorčeni zaganjači proti župniku sicer bore malo zanimajo za cerkev in vero. Koliko jim je do vere, pokažejo s tem, da se javno lažejo oz. nimajo niti toliko poguma in razumevanja za resnico, da bi jo tudi povedali. To mora tudi upoštevati cerkvena oblast.

Ko pa pogledamo samo malo nazaj v našo koroško stvarnost, najdemo dovolj podobnih primerov, primerov, ko je laž gospodovala docela neovirano. Poglejmo samo primer župnika Matevža Ražuna, ki so ga nemčurski ovaduhi v prvi svetovni vojni obtožili, da je baje zapustil cerkev, ko so odpevali cesarsko himno (bil je slučajno neki cesarski praznik). Ražun je prišel v zapor. Šele pozneje se je izkazalo, da je bila zgrajena vsa obtožba in obsodba na zahrbtni laži. Gonja proti slovenskim duhovnikom na Koroškem ni poznala nobenih meja ne po prvi svetovni vojni, ne v prvi republiki, pod Hitlerjem so morali okusiti vse zoprnosti in žalitve, pretrpeli so preganjanja v zaporih, mnogi so morali v smrt. Tudi po razpadu Hitlerjeve države se položaj ni bistveno zboljšal. Nacionalistični krogi so ponovno dvignili krvave grebene. Ponovno so se spravili na slovenske duhovnike. Po njihovem mnenju slovensčina nima nikakršnega prostora v cerkvi. Ker pa tega boja ne bi dobili z resnico, se morajo seveda posluževati laži. Zadnja leta so nam prinesla številno takih primerov.

P. S.: Žitrajški župnik Posod je v KTZ od 5. decembra 1970, izjavil, da ni bilo nobenega občinskega predstavnika pri župniku Nageletu, ki bi zahteval nemško mašo. Udeležba pri maši je stvar vsakega posameznika, to naj uredi vsak s samim seboj, občina in javna zastopstva občine nimajo pri tem nobenega opravka.

Odprto pismo

Dunaj, novembra 1970

Deželnemu glavarju za Koroško, Hansu Simi

Kärntner Heimatdienst vidi v svojem listu »Ruf der Heimat« (oktober 1970) šele v popolni uničitvi slovenske etnične skupine na Koroškem uresničitev svojega cilja. V stališču prezidija in predstojništva koroške SPÖ ste postavili ravnanje KHD, ki je praktično eksistenčno ogrožanje Slovencev, na isto raven z letakom, ki ga je delila Zveza socialističnih srednješolcev (VSM) in v katerih po Vašem mnenju »zasramuje koroški domovinski čut in mirno sožitje na Koroškem«.

Kako morete vreči nemško-nacionalistično organizacijo, ki se prizadeva za duhovni genocid slovenske etnične skupine, v isti koš z zvezo, ki nastopa ravno proti nacionalsocialističnemu mišljenju in proti avtoritarnim vladnim strukturam sploh?

Kako morete nadalje združiti ugotovitev Vaših vodilnih partijskih organov z dejstvom, da je HKD odločilno sodeloval pri organizaciji in oblikovanju slovensosti za 10. oktober? Vi sami ste tako organizacijo kakor tudi njene eksponente javno počastili in enemu voditelju HKD posredovali državno rento.

Menimo, da je med Vašimi izjavami in Vašim zadržanjem globoka diskrepanca. Zaradi Vaših »socialdemokratskih principov« ste ukinili VSM. Kako si zamišljate »čedno ločitev duhov« v VSM? Morda po nacionalnih vidikih? Kaj boste ukrenili Vi in Vaša stranka proti protustavnim ciljem HKD? Vaše stalno govorjenje o mirnem sožitju se razkrinka kot zakrivanje hudih nedostatkov v koroški manjšinski politiki.

Klub slovenskih študentov na Dunaju
za klub: Avgust Brumnik, m. p.
1070 Wien, Mondscheingasse 11

Offener Brief

Wien, im November 1970

An den Landeshauptmann von Kärnten, Hans Sima

Der Kärntner Heimatdienst sieht in seiner Zeitschrift »Ruf der Heimat« (Oktober 1970) erst in der vollkommenen Vernichtung der slovenischen Volksgruppe in Kärnten sein Ziel erreicht. In der Stellungnahme des Präsidiums und des Vorstandes der Kärntner SPÖ stellten Sie die Vorgangsweise des Kärntner Heimatdienstes, die praktisch eine existenzielle Bedrohung der Slovenen darstellt, mit dem Verband sozialistischer Mittelschüler verteilten Flugschriften, in denen nach Meinung »das Kärntner Heimatgefühl und das friedliche Zusammenleben in Kärnten verhöhnt wird«, auf eine Ebene.

Wie können Sie eine deutsch-nationalistische Organisation, die den geistigen Völkermord an der slovenischen Volksgruppe anstrebt, in einen Korb werfen mit einem Verband, der eben gegen nationalsozialistisches Gedankengut und autoritäre Herrschaftsstrukturen überhaupt auftritt?

Wie können Sie weiters die Feststellung Ihrer parteilichen Führungsorgane mit der Tatsache vereinbaren, daß der Kärntner Heimatdienst an der Organisation und Gestaltung der Feierlichkeiten zum 10. Oktober maßgeblich beteiligt war? Sie selbst haben sowohl die Organisation als auch ihre Exponenten öffentlich gewürdigt und einem Führer des KHD eine Staatsrente vermittelt.

Wir meinen, daß zwischen Ihren Aussagen und Ihrem Verhalten eine tiefe Diskrepanz herrscht. Sie haben aufgrund Ihrer »sozialdemokratischen Prinzipien« den VSM stillgelegt. Wie stellen Sie sich die »saubere Scheidung der Geister« im VSM vor? Etwa nach nationalen Gesichtspunkten? Welche Aktionen werden Sie und Ihre Partei gegen die verfassungswidrigen Zielsetzungen des Kärntner Heimatdienstes unternehmen? Ihr ständiges Reden vom friedlichen Zusammenleben entlarvt sich als eine Verdeckung arger Mißstände in der Kärntner Minderheitenpolitik.

Klub slovenscher Studenten in Wien
f. d. Klub: August Brumnik, e. h.
1070 Wien, Mondscheingasse 11

Zadnja pot Tratnikove mame

Zopet se je oglasil mrtvaški zvon v farni cerkvi pod Pečnico. Izgubili smo vzorno krščansko mater in zavedno Slovenko, gospo **Terezijo Resman**, pd. Tratnikovo mamo. O njenem ugledu je pričala številna množica, ki se je v nedeljo, 6. 12. 1970, popoldne, udeležila pogreba na pečniško pokopališče blizu Baškega jezera. Bili so to sorodniki, znanci, izseljeniški sotrpini in prijatelji iz fare, iz Roža, iz Podjune, pa tudi onstran meje. Vsi smo iskreno žalovali ob izgubi te zmeraj vedre, pogumne in plemenite žene, ki je v veri v Boga dobivala moč, da je premostila številne težave in bridkosti življenja.

Pokojnica je bila doma pri Hoju v Rutah, kjer se je rodila leta 1899. Ko je bila tri leta stara, ji je umrl oče v starosti 28 let. Mati se je vrnila s hčerko Micijo in še nerojenim bratom nazaj na Bukovnikovo hišo. Malo Terezijo so dali k Štikrovi teti v Št. Petru. Tam je ostala do leta 1920. Hodila je v narodno šolo in bila deležna pouka pri šolskih sestrah in pristopila še pod župnikom Ražunom k Marijini družbi. Nato se je vrnila z materjo in sestroti bratom zopet v rodno hišo. Od tu se je leta 1923 poročila k Tratniku v Ledince in postala soproga g. Franca Resmana. Rodilo se jima je 5 sinov in 4 hčere. Mala Katica je umrla — stara še ne eno leto. Ostale sta vzgojila v narodno-zavedne članke. Od vsega začetka bivanja v naši fari pa je bila tudi članica rožnega venca in častilka Srca Jezusovega in našla čas, ko je mnogokrat, tudi med tednom, sodarovala sv. daritev.

Težki časi so bili takrat med vojnama

na gospodarskem in socialnem področju. Koliko »apnenc« je rajni Tratnikov oče postavil, da je številna družina ob mali kmetiji lažje izhajala. Tudi stiskalnica za sadje so postavili pri Tratniku. Ali Tratnikova mama se ni ustrašila ne dela ne bolezni, ki so se tudi oglašale v družini. Najhujše pa je bila izselitev, 14. 4. 1942; z 8 otroki — večinoma v šolo-obvezni starosti — so morali izkusiti vso težo in bedo izseljenstva. Taborišča Hesselberg, Hagen-

VABILO

»Podjunska glasbeno-pevska skupnost« vas prav prirčno vabi na

VESELI POPOLDAN

v gostilno **Planteu** v Goričah, v soboto, na praznik sv. Štefana, dne 26. 12. 1970. Začetek ob 2. uri popoldan.

büchah in Eichstätt so bile grenke postaje za Tratnikovo družino. Konec zadnje vojne pa je doživela na Nižnjem Avstrijskem v bližini Wr. Neustadta in se vrnila šele sredi julija 1945 spet nazaj v domovino.

Kljub vsemu nikoli ni obupala. Ko je človek prišel k njej, se je znala zmeraj pošaliti, zmeraj najti bodrilno besedo. Prav zato smo jo vsi imeli radi. Tratnikova hiša je vsej okolici znana kot dom pevcev. Ob večerih je pela vsa številna družina; bil je to pravi družinski zbor, ki ga redko najdeš. Družino je dičila posebna povezava med seboj. Zato je predlanska smrt očeta močno stisnila ženo Terezijo. Vendar je našla raz-

Koroška dijaška zveza vabi na igro

DNEVNİK ANE FRANK

ki bo v nedeljo, 13. decembra 1970, ob 14. uri v farni dvorani v Šmarjeti v Rožu in ob pol osmih zvečer pri Voglu v Št. Pri-
možu.

Ljubitelji slovenske kulturne dejavnosti prirčno vabljeni!

Mache deinen Einkaufsbummel
nicht im allerärgsten Rummel,
du angelst nur in deiner Hast
ein Geschenk, das dann nicht paßt!

DAS WÄR' FÜR DICH NICHT VORTEILHAFT,
MEINT DIE KÄRNTNER KAUFMANNSCHAFT!

vedrilo ob malih vnukih, ki so se okrog nje igrali. Nihče ni slutil, da mati le ni popolnoma zdrava. Nenadna bolezen je zahtevala operacijo, na katere posledicah je po dobrih dveh tednih po težkem trpljenju izdihnila svojo dušo in odšla k Bogu po zaslužno plačilo.

Pogrebne svečanosti je vodil preč. g. mons. dr. Hornböck, ob asistenci gg. Markica in Galbruča. Poslovilni govor je imel g. Markic, v imenu izseljencev pa J. Ogris starejši.

Domači cerkveni pevci pa so zvesti farniki zapeli za slovo od doma, pri maši zadušnici in ob odprtem grobu. Vsem svojem izrekamo naše iskreno sožalje.

PLIBERK

(Občinska seja)

Dne 25. novembra je zopet zasedal občinski odbor. Na dnevnem redu je bilo 20 točk. Večino zadev so obravnavali že prej v pododborih, zato je seja potekala precej pospešeno.

Šlo se je za sledeče reči:

Uslužbenec ostane v prihodnjem letu isto število kot letos, le vodja občinskih uradov, g. Obertausch, stoji z 31. 12. letos v polkoj. Namestnika zanj ne bo, ker že vajenci v pisarnah dobro pomagajo, ostali uradniki pa delo zmorejajo. — Sklenili so, v mestu Pliberku in v Drveži vesi, uvesti obvezen odvoz smeti in odpadkov z občinskim vozilom. Vsak stanovalec dobi od občine železno stojalo, v katero pripne prazno plastično vrečo in zbira v njej smeti in odpadke. Polne vreče bo občinsko vozilo štirinajstdnevno pobiralo in odvažalo v Glavarjevo jamo. Za vsako odpeljano vrečo bo treba plačati 8 šilingov. Stojalo za vrečo pa stane 166.— šilingov.

Občina je dobila od države 800.000 šilingov plebiscitnega darila. Ta znesek bodo porabili za občinske ceste. Kot prvo bodo kupili iz tega denarja stroj, ki pobira in piha sneg s cest in pločnikov in ga lahko tudi napiha na vozilo. Stane 85.000 šil.

Iz občinskih odbornikov bodo sestavili poseben odbor, ki bo urejeval dajatve za tujski promet. Nato so določili soglasno višino te dajatve, ki znaša 10 tisočink od obdavčenega prometa. 66 odstotkov te dajatve ostane občini, 34 odstotkov pa dobi dežela. Ta denar se sme porabiti za pospeševanje tujskega prometa.

Občina zamenja z g. Schwarzlno in industrijsko zemljišče, meter za meter, in potem proda novo nastalo parcelo tvrčki Ing. Heinrich in Erika Prossinger, tovarna rokavica, za dvanajst šilingov kvadratni meter in skupno vsoto okoli 145.000 šil. Ker je občina prodala zemljo z zgubo, saj stane zemlja njo 25 šilingov kvadratni meter, ji je dežela podelila v ta namen 150.000 šil. pomoči, da zgubo lažje preboli.

Sklenili so tudi zgraditi vodovod iz Pliberka, mimo Nonče vesi, do Božjega groba. Stalo bo vse 900.000 šilingov. Interesenti bodo plačali samo 101.000 šil., vse drugo pa bodo deželne in občinske subvencije. Cevi bodo tako močne, da bodo pozneje lahko napeljali vodo še v Vidro ves, Dob in Brege. Pa tudi odcep na Blato, Reple in Vogrče bo mogoč. Vsekakor pa bo treba od Pece do Pliberka potegniti še en dotok, ker so sedanje cevi preozke. Tako je upati, da bo v dveh letih ves severni del občine oskrbljen z zadostno pitno vodo. in vodo za gašenje.

Odobrili so tudi končne račune za gradnjo šole v Šmarjeti.

Za prvo četrletje 1971 so sklenili pro-

(Dalje na 5. strani)

Pomen stelje in humusa v gozdu

Ko hodimo po gozdu, se navadno ne zavedamo, kakšnega pomena sta gozdna stelja in humus. Če bi se tega zavedali, ne bi ponekod v tolikšni meri odnašali tega dragocenega materiala iz gozda.

Stelja je gozdni pokrov, ki vsebuje odmrle dele zemljišč, grmovja in drevoja, in sicer: listje, iglice, cvetove, plodove, veje ter lubje. V stelji se nahajajo še mrtvi in živi organizmi (npr.: hrošči, črvi, deževniki, pajki itd.) ter njihovi iztrebki. Glavni del stelje pa sestavlja listje in iglice. Stelja se vsako leto spreminja v humus. To spreminjanje pa običajno traja v naših gozdovih poldrugo do poltretje leto.

Pod steljo se nahaja humus, ki je nastal s spreminjanjem odmrlih organskih delov rastlin in živali. Velik vpliv na razvoj humusa imajo klima (vreme), rastlinstvo in mikroorganizmi. Tudi humus je za razvoj rastlinstva nad njim neprecenljive vrednosti, saj ustvarja mnogo dušika in ogljika, ki sta nepogrešljiva elementa za razvoj mikroorganizmov in nadaljnjih kemičnih procesov v tleh. Vsako leto se krog ustvarjanja žive organske in razkrajanja v mrtvo organsko snov konča ter istočasno obnavlja. V ugodnih razmerah bakterije dobro razkrajajo steljo in humus, pri tem pa se sproščajo velike količine dušika. Tako nastajajo stabilna in mineralno bogata tla, ki nudijo rastlinam dobre možnosti za njihovo rast in obstanek.

Najboljši humus nastane iz zelišč in listja. Najhitreje se razkrajajo listje breze, lipe, trepetlike, vrbe, jesena, jelše, bresta,

gabra in bukve. Slabo pa se razkrajajo iglice smreke, ker vsebujejo mnogo težko topljivih snovi, npr.: lignina, smole, voske. Proces razkrajanja je posebno slab in počasen v hladnem in vlažnem podnebju.

Škoda, ki nastaja s steljarjenjem (grabljenjem in odnašanjem listja iz gozda), je velika.

S steljarjenjem odnašamo iz gozda tisto snov, ki je najbolj bogata z mineralnimi snovmi, to je pepelom. V pepelu se nahajajo spojine kalcija, kalija, dušika in fosfora. Pepela je v listju do 10 %, v skorji (lubju) 1,5 do 4 %, v lesu pa samo 0,2 do 4 %!

Če steljarimo v enem in istem gozdu vsako leto, se prirastek lesa zmanjša tudi

do 50 %! Razen tega postaja drevje slabše kvalitete, zdravstveno slabi ter je bolj podvrženo vplivom raznih gozdnih škodljivcev. Tudi pomlajevanje v takem gozdu ne poteka tako intenzivno in kakovostno. Naravnost katastrofalne posledice pa ima steljarjenje na nekaterih strmih predelih in grebenih, kjer nudi dobro podlago za razvoj erozije - izpiranje tal! Posledice steljarjenja so večje na mineralno siromašnih in suhih tleh, kakor pa na mineralno bogatih tleh.

Pomen gozdne stelje je torej velik! Stelja je gozdni pokrov, ki ščiti tla pred sušo, vročino, mrazom in erozijo. Rahla stelja je odlični izolator med zunanjo svetlo (atmosfera) in talno podlago ter odlično uravnava količino vode v zemlji.

Dipl. inž. B. Š.

Sv. oče se je vrnil v Večno mesto

Po 46.000 km dolgem romanju po Aziji in Oceaniji se je poglavar katoliške Cerkve papež Pavel VI. v soboto, 5. decembra, zjutraj, vrnil v Rim. Pri svojem tradicionalnem nagovoru se je sv. oče v nedeljo zahvalil Bogu za ohranitev življenja po nameranih atentatih nanj, hkrati je izrazil hudo razočaranje, ker je italijanski parlament sprejel, v njegovi odsotnosti, zakon o razporoki.

PLIBERK

(Nadaljevanje s 4. strani)

vizorični proračun z 10 odstotnim povišanjem v primeri z letošnjim.

Odgodita se prošnji družbe Jesch in lesnega trgovca Štefana Trampuscha za nakup pocenjenega industrijskega zemljišča. Prosilca naj predložita konkretne načrte, kako mislita povečati podjetji, nato se jima bo prodala primerna velikost zemljišča. K posvetovanju bodo pritegnili tudi strokovnjake obrtne zbornice.

Kmet in gostilničar Jožef Bromon je zgradil čez Šmarješki potok mali most. Občina mu k stroškom prispeva petnajst tisoč šilingov.

Gospa Štefanija Matschek v Vidri vesi je prosila za preoznačbo svoje parcele v K. O. Dob iz kmetijske v vaško zemljo. Prošnja se odkloni z 12 glasovi, ker so strokovnjaki mnenja, da bi bila tamkaj gradnja neumestna, ker je kraj strm in preblizu gozda, da bi še lahko drevje padalo na hišo.

Mestnega uradnika Hansa Miklautscha so predčasno imenovali za mestnega višjega inspektorja in bo s 1. 1. 1971 uvrščen v peti službeni razred in drugo mezno stopnjo. Prejemal bo mesečno bruto 7340 šil.

Spomladi bodo začeli regulirati bistrški potok čez Svetečev rečnik v Dobu; stalo bo 400.000 šil. Občina bo prispevala mesto mejašev 80.000 šil. Ostalo bo dala dežela. Regulirano strugo bodo morali mejaši potem sami čistiti. Istotako bo občina prispevala 20 odst. k izgraditvi Šmarješke reke, v znesku 12.000 šilingov.

Dne 22. novembra je izročil deželni glavar ob priliki proslave 100-letnice požarne brambe, poveljniku gasilcev ključ nove gasilske cisterne, ki je stala 761 tisoč šilingov. Pol milijona je k temu prispevala dežela. Voz je lepo dvojezično blagoslovil g. mestni župnik in slovensko nagovoril tamkaj navzoče gasilce iz sosednje Slovenije. Slavja so se udeležili gasilci iz celega velikovškega okraja. Vozu je botrovalo 10 botric. Deželni glavar, mestni župnik in jugoslovanski zastopnik gasilcev so govorili v smislu medsebojne pomoči, ljubezni do bližnjega in sprave med narodi. Če bomo živeli tako, se trpljenje preteklosti ne bo več ponavljalo.

Ali res lahko otroka vzgajaš samo z grobstjo?

Strog in dosleden je tisti vzgojitelj, ki od otroka trezno, razumno in mirno zahteva red, natančnost, disciplino, a brez sovražnosti, mučenja, kričanja.

Nekdanja (patriarhalna vzgoja)

je gledala na otroke kot na lastnino, s katero smejo učitelji ali starši početi vse, tudi mučiti, da bi otrok delal to, kar se od njega zahteva. Otroke je bilo treba pogosto ostro kaznovati, omejevati gibanje, očitati napake, smešiti in zasramovati, da bi se popboljšali. Po tej logiki so otroke silili v poklic, ki si ga niso želeli oziroma v zakonsko skupnost, kjer je izbirala partnerja dota, ne pa ljubezen.

Kako se otrok počuti ob maščevalni in prisiljeni vzgoji? Naravno je, da kaznovana vzgoja vzbuja v otroku odpor, mržnjo, maščevalne naklepe, potuhnjenost, malodušje... Tako vzgojeni otroci si kasneje, ko dorastejo, radi izpihajo svojo dušo na lastnih otrocih in se opravičujejo, »če je mene oče pretepal in sem postal dober človek, bom tudi jaz sina kaznoval, da bo ostal pošten!«

Za sodobno vzgojo

priporočajo psihologi tako imenovano spodbujajočo vzgojo pohvale, nagrade in opravila, ki otroka nagradujejo z uspehom pri delu. Seveda so strog red, disciplina in točna pravila igre sestavni del take vzgoje. Tudi po načelih sodobne vzgoje je treba otroka včasih prisiliti, da naredi nekaj, kar mu trenutno ni prijetno, pa mu bo kasneje koristilo. Nujno pa moramo izločiti sovražna čustva.

Sodobna - pravilna ali demokratična družinska vzgoja je zavrgla iz starega vzgojnega režima predvsem negativna čustva (sovražstvo, škodoželjnost, mržnjo, maščevalnost). Če bi zavrgli še doslednost, vztrajnost oziroma strogoost, bi dobili tako imenovano

anarhično vzgojo,

ki ne terjaja naporov ne od vzgojitelja ne od otroka, vse je dovoljeno, nič prepovedano, in v taki vzgoji ne more zrasti koristen član človeške družbe. Pravilno pojmovana vzgoja otrokove prirojene ego-potrebe postopno socializira v take oblike dela, vede-

nja in ravnanja, ki bodo za otroka koristne, hkrati pa ne bodo škodljive za soljudi.

Zakaj sovražna vzgoja otroku škoduje?

Za normalno rast in razvoj potrebuje otrok, ko pride na svet, poleg hrane, toplote in nege predvsem ljubezen in naklonjenost staršev, da se bo ob njihovi ljubezni

Sporočamo, da je dne 8. 12. 1970, po težki bolezni umrl vsem poznani stalni naročnik inseratov in zvesti bravec »Našega tednika«, trgovski podjetnik

Johan Lomšek

v Tihoji pri št. Lipšu pri Zeneku. Pogreb pokojnega je bil v četrtek, dne 10. 12. 1970. Vsem žalujočim izrekata iskreno sožalje Uprava in uradništvo »Našega tednika«.

naučil nekoč ljubiti druge. Brez ljubezni staršev se razvije iz otroka nepopoln človek ali samotar, delomrznjež, obupanec - bolesten značaj ali celo duševno bolan človek. Ob ljubezni staršev pa se otrok laže uči delati, vztrajati v naporih, potrpeti danes za jutrišnje ugodje.

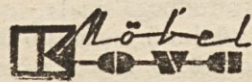
Otrok, ki čuti, da ga imajo starši radi, ki mu to tudi povedo in pokažejo (in so seveda dosledni, otroka ne razvajajo), jih bo z veseljem posnemal, želel jim bo postati čimprej podoben, rad se bo učil in delal, veselil se bo življenja, veder bo, družaben in priljubljen.

Otrok brez ljubezni staršev je kot rastlina brez sonca in vode; če je deležen grobsti in telesnih kazni, pa je že podoben pomendrani rastlini.

T. K.

Pohištvo - darilo, ki ima trajno vrednost!

- Vpis v dobro - tako ni težko poklanjati darove!
- Posebne izdelave iz lastne delavnice
- Načrtujemo za vas
- Plačilne olajšave do 36 mesecev
- Dostavimo vam na dom

BELJAK - VILLACH
Gerbergasse 6
Telefon 56 50

SAMONIG-PREISE erleichtern das Schenken

Kinder-Pullover	75.90	Damen-Häckellook-Strümpfe	19.80	Damen-Mako-Hose mit Bein	10.90	Damast-Gedeck für 6 Personen	119.-
Knaben-Mako-Unterhosen oder -Leibchen	22.90	Damen-Jersey-Hosen	179.-	Damen-Strumpfhose Jacquardmuster	26.90	Herren-Flanell-Sporthemd	59.80
Kinder-Kräusel-Strumpfhosen	18.90	Damen-Kräusel-Kniehosen	18.90	Flanell-Leintücher 130 x 220 cm	46.90	Herren-Seiden barchent-Pyjama	149.80
Mädchen-Moderöcke	39.80	Damen-Achselhemd gerauht	27.90	Synthofaserdecke 130 x 180 cm	79.80	Herren-Jersey-Modehemden	149.80
Wetterfleck aus prima Loden	139.-	Damen-Perlon-Unterkleid	59.-	Rheumella-Steppdecke mit Wollvliesfüllung	249.80	Herren-Helanca-Rollkragenpulli	59.80
Kleinkinder-Pyjama	32.90	Damen-Mako-Pyjama	99.-	Glocken-Bettwäsche-Garnitur bestickt	299.80	Herren-Hosen oder -Leibchen Makoflausch	32.90
Frauen-Kleiderschürzen Perlon	59.80	Damen-Häckellook-Helanca-Strumpfhosen	39.-	Tuchent mit Halbdaune gefüllt	399.-	Gloriette-Hemden mit Reservekragen	99.-
Damen-Perlonstrümpfe	6.90	Damen-Velours-Nachthemd	59.80	Jacquard-Frottee-Handtuch 50 x 100 cm	19.80	Herren-Mode-Sexy-Pullover mit Knöpfen oder Verschnürung	149.-
Damen-Kräuselstrümpfe	10.90	Damen-Wäschegarnitur	49.-				

Noch mehr zeigen Ihnen unsere Schaufenster-daher...

...am besten gleich zu SAMONIG

ZABAVNA GLASBA:

Marielle Mathieu: Najsrečnejša na svetu

Pravijo ji »zlata deklica francoske glasbe«. Čeprav ima že triindvajset let, izgleda kot mladoletnica. Toda v petih letih je bilo prodanih 20 milijonov njenih plošč in za en večer dobi nič manj kot 20 milijonov šilingov. Zasedena je do konca leta 1972.

Privatnega življenja ne sme omenjati, njen manager pa se strašno boji, da se ne bi zaljubila in opustila kariero.

Težko je priti do nje. Verjetno zato, da bi ostala pravičnica o Pepelki neoskrunjena.

Zgradba je obsijana s soncem, hodniki v ogledalih, saloni v plavem in končno — ona. Lep obraz, velike oči nasmeje kot za reklamo. Toda zelo majhna je, komaj 150 cm in pretirano suha.

»Gospodična Mathieu, ali boste pustili kamiero in se poročili, kdaj boste srečali velike ljubezne?«

»Nikoli. Tako sem želela uspeti, da me sedaj ničesar ne bi moglo pripraviti do tega, da bi pustila ta poklic.«

»To je malto žalostno, ali ne?«

»Zakaj?«

»Toda vi imate komaj 23 let!«

»Vsak ima pravico živeti tako, kot mu ugaja.«

»Verjetno mislite, da boste še malto uživali v popularnosti, za ostalo pa bo čas še potem?«

»Ne, jaz želim samo peti. Tudi čez dvajset let bom mislila tako.«

»Ali se ne počutite včasih sužnja svojega poklica? Ali se vam ne zdi, da ste le industrijski proizvod?«

»Ne. Toda če mislite, da sem industrijski proizvod, se bom potrudila, da bom dober proizvod. Zadovoljna sem, zelo zadovoljna.«

»To je venjetno tudi zaradi denarja?«

»Denar z mojim zadovoljstvom nima zveze. Denar je potreben za življenje, ne pa za srečo. In jaz pošteno zaslužim svoj denar. Vedno je z menoj štirinajst glasbenikov. Svoji publikli hočem dati vse, kar znam.«

»Kaj se spremeni v življenju deklice, ki je bila revna, menadoma pa bogata?«

»Kaj se spremeni? Zaslužim mnogo več.

Veliko potujem, srečujem veliko ljudi, spoznavam veliko mest.«

»V vašem življenjepispi piše tudi to: »Bila je deklica, ki je imela samo eno željo — pokazati svetu, da Edlith Piaf ni mrtva...«

»Vedno sem želela postati pevka. To je res. Toda vse to o Edith so neumnosti. Bila je samo ena Edith Piaf! Jaz želim biti samo Mireille Mathieu.«

»Ali greste kdaj v kino, na ples?«

»Seveda grem, če imam čas!«

»Ste res tako boječji?«

ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT

NOGOMET

Avstrija Salzburg je jesenski prvak

Polovica avstrijskega nogometnega prvenstva v nacionalni ligi je za nami. Končalo se je z velikim presenečenjem, kajti prvak je postalo moštvo iz province, kot bi rekli domišljavi Dunajčani, in sicer salzburska Avstrija, ki je zbrala skupaj 22 točk. Zadnje tekmo, bilo je 15. kolo nacionalne lige, je sicer igrala samo neodločeno s Sportklubom 1:1 (1:1), a to ji je zadostovalo, da se je povzpela na čelo prvenstvene lestvice.

Innsbruški Wacker je proti dunajskemu Wackru dosegel le en gol (1:0 (1:0)). Watens je na Dunaju igral z Vienco neodločeno 2:2 (0:1). Po zapovrstnih porazih je koroško moštvo Radenthein dobilo proti Sturmju (Gradec) dve točki (1:0) in zavzelo predzadnje mesto. Zadnji je Bregenz, le-ta je igral z dunajsko Avstrijo 0:0. GAK je zmagal nad Simmeringom 2:0 (0:0), VOEST iz Linza pa je porazil LASK (Linz) 1:0 (1:0).

JUGOSLOVANSKI NOGOMET

V nedeljo se je končalo tudi jugoslovansko nogometno prvenstvo. Olimpija je igrala v Ljubljani s splitskim Hajdukom 0:0; Mariboru pa je komaj uspelo rešiti eno točko, igral je namreč z tuzlanskim Borcem, ta je vodil skoraj do konca tekme 0:1. Reči pa moramo, da je Maribor, ki je bil ves čas v premoči, zabil še en gol, a ga sodnik ni priznal. Olimpija je zaključila

»Sploh nisem boječja. Strah se pojavi samo pred publiko in pred tujimi ljudmi.«

»Vaša publika je raznovrstna. Pravijo, da med vašimi oboževalci ni prav veliko mladine.«

»Motite se.«

»Pa ste res srečni?«

»Najsrečnejša na svetu.«

Opisali so jo kot prestrašenega vralbčeka, proglasili so jo za naivno dekle in ji dodelili vlogo Pepelke, ki je zrasla v siromaštvu. Toda v resnici je veselo mlado dekle, ki je zraslo v sicer skromnih razmerah, vendar v prijetnem družinskem ozračju. Zgodaj se je zaposlila v tovarni, ker ji šola ni bila posebno všeč.

jesensko tekmovanje z odličnim 6. mestom, in se tako uvrstila med najboljše klube v Jugoslaviji; ima 18 točk. Maribor je na 16. mestu in ima 13 točk ter ni dosegel zaželenega cilja, vsaj 14 točk. Jesenski prvak je postal beograjski Partizan, 2. je Hajduk.

HOKEJ

Prvi poraz v letošnji sezoni je doživel avstrijski prvak KAC proti ATSE Gradec 3:5.

Boj za prvo mesto avstrijskega prvaka v hokeju je še zmerom odprt. IEV je namreč v soboto porazil ATSE Gradec 1:2, KAC — Zell am See 12:4, Feldkirch — GAK 7:0; KAC ima 18, IEV 17 točk.

Naslednji nasprotnik v tekmovanju za evropski pokal je Ujpest/Dozsa iz Budimpešte.

JUGOSLAVIJA IZVOLILA ŠPORTNIKA LETA

Miro Cerar šele tretji

Beograjska »Politika« (dnevnik) je letos že osemnajstič razpisala anketo za najboljšega jugoslovanskega športnika v tem letu. Slovenec Miro Cerar, ki ima za jugoslovanski šport največ zaslug, saj že deset let na svetovnih in evropskih tekmovanjih dobiva prva mesta, je šele na tretjem mestu. Čudno pojmovanje imajo ljudje, ki ne vedo, da je Cerar prinesel Jugoslaviji največ kolajn in ponesel ime svoje države v svet. Na prvem mestu je Desanka Perović, ki je bila prva na svetovnem strelskem prvenstvu, druga je bila plavalka Šegrtova.

Iz filmskega sveta

Poročila se je GERALDINE CHAPLIN. Pevec SALVATORE ADAMO je postal filmski režiser. Najmlajša hčerka japonskega cesarja — TATAKO se je zaposlila v modni hiši kot svetovalka. MIA FARROW bo v letu 1971 spet začela snemati. Igrala bo glavno vlogo v »Ivani na gmadi«. JEAN PAUL BELMONDO v Romuniji snema film »Zakoni II. leta«. Njegova soigralka je Laura Antonelli. ROLLING STONE so na letališču v Helsinkih zaprli, ker so jih osumili, da tiho tapijo hašiš. Toda namesto mamila so našli pri njih le nekaj aspirinov. GRETA GARBO je praznovala petinšestdesetletnico.

ODŠKODNINA ZA FILM, KI GA NI

Pet let je minilo odkar je filmska igralka Shirley MacLaine podpisala s filmsko družbo Fox pogodbo za vlogo v musicalu »Razcvetelo deklet« za honorar 750.000 dolarjev. Družba pa se je potem premislila in filma ni posnela, Shirley pa je ponudila drugo vlogo v nekem westernu. Igralka je to vlogo odbila in zahtevala 750.000 dolarjev odškodnine.

Te dni je Vrhovno sodišče v Californiji podprlo zahtevo slavne Shirley MacLaine, ker vloga, ki so ji jo ponudili kasneje, ni bila enakovredna vlogi v musicalu. Tako bo sedaj Shirley dobila 750.000 dolarjev za vlogo, ki je ni nikoli odigrala.

KRALJEVSKO DARILO

Po končanem snemanju v Afganistanu je bil filmski igralec Omar Sharif povabljen na prireditev na kraljevski dvor. Tam je, tako zatrjuje on, zagledal psa in uzkliznil:

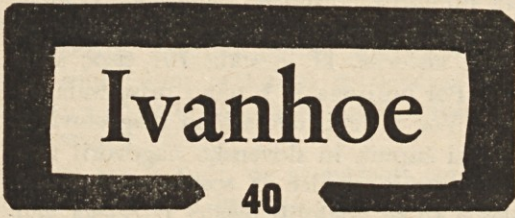
»Kako čudovit pes!«

Kralj pa je na to odgovoril:

»Pes je vaš. Ime mu je Baz.«

Kakšna je resnična zgodovina psa, ki ga je Omar pripeljala iz Afganistana, seveda ne ve nihče.

V NEKEM VIŠJEM RAZREDU MESTNE ŠOLE JE PRI VEROUKU NASTALO VPRAŠANJE, KAKO DA JE KAČA V RAJU ZAPELJALA EVO NE PA ADAMA, JE NEKA UČENKA PO SVOJE ODGOVORILA: »ZATO, KER IMAJO DAME POVŠOD PREDNOST.«

De Bracy in njegov tovariš sta bila tedaj v popolni negotovosti, na katerem kraju izbruhnje vihar; morala sta se pripraviti na vse možne primere in junji vojaki, kakor so bili hrabri ljudje, se vendar občutili skrb in potrtost, kakršna se polasča ljudi, obkoljenih s sovražniki, ki si morejo sami določiti čas in način napada.

Gospodar obleganega in ogroženega gradu se je medtem v neznošnjih bolečinah in duševnih mukah valjal na svoji postelji. Ni mu bila dana običajna tolažba pobožnjakov tiste praznovorne dobe, ki so delali z radodarnostjo nasproti cerkvi pokoro za storjene zločine in omamljali svojo grozo z mislijo, da si tako dobivajo odpuščanje; in dasi ni bil pokoj, ki so ga s tem kupovali, nič bolj podoben miru iskreno skesanih duš, nego je motna opijeva omama podobna zdravemu in naravnemu spanju, je bilo to stanje duha vendarle boljše od skelenja zle vesti. Toda prva grehota trdosrčnega in lakomnega Front de Boeufa je bila skopost; rajši je kljuboval cerkvi in sveče-mištvu, kakor da bi kupoval njegovo odvezo in odpuščanja za ceno zakladov in imetja. Templjar, nejevernik drugačnega kova, se je tudi motil, ko je rekel, da Front de Boeuf ne bi mogel utemeljiti svojega brezboštva in preziranja do veljavne vere; zakaj baron bi bil rekel, da cerkev predragu ponuja svoje blago in da je cena odrešenju duš tako visoka, da je boljše zanikavati moč zdravila nego plačevati zdravnikov račun.

In evo, zdaj je prišel trenutek, ko se je zemlja z vsemi svojimi zakladi odmikala izpred njegovih oči in je divje baronovo

srce, nedavno še trje od mlinskega kamna, trepetalo od groze, s katero ga je prešinjal pogled v temno neskončnost bodočega življenja. Vročica telesa je množila nestrpnost in muho duha in Front de Boeufova smrtna postelja je kazala odurno sliko pravkar vzdramljenega strahu, borečega se z vkoreninjeno in zakrknjeno trdovratnostjo njegovega značaja: duševno stanje, ki mu najdeš primeru kvečjemu v tistih grozotnih krajih, kjer se razlega ječanje brez upanja in grize vest brez kesanja, budeč v pogubljenih strašno zavest, da ne bo muka nikoli ne zmanjšana ne končana!

»Kje so zdaj svečeniški psi,« je renčal baron, »ki tako visoko cenijo svoje duhovne glume? Kje so bosji karmelitje, ki je stari Front de Boeuf zaradi njih okral svojega dediča za nekateri lep travnik in nekatero mastno njivo in pašo, da jim je mogel ustanoviti samostan svete Ane — kje so zdaj, lakomni psi? — Stavim, da lokajo pivo ali brijejo svoje burke ob postelji kakkega skopega kmetavsa. Jaz, naslednik njihovega pokrovitelja, ki so po ustanovnem pismu dolžni moliti zame, lopovi ne-hvaležni — evo, jaz pa umiram neizpovedan in neobhajan kakor brezdomen pes na srenjskem pašniku! — Recite vsaj templjarju, naj pride k meni — svečenik je in mi lahko pomore... A ne! Rajši se izpovem peklensku nego Brianu de Bois-Guilbertu, ki mu ni mar ne raja ne pekla. — Slišal sem starce, ki so molili — molili na svoja lastna usta; takim pač ni treba lažiti za sleparskimi popi in jih podkupovati... A jaz — se ne upam!«

»Ali je Reginald Front de Boeuf doživel uro, ko mora reči, da je na svetu nekaj, česar si on ne upa?« je izpregovoril ubit in rezek glas ob njegovi postelji.

Zla vest in omajani živci strašnega barona so slišali v tej čudni pripombi k njegovemu samogovoru glas besa, kakršni so po mnenju tedanjih babjevernežev prežali ob posteljah umirajočih in begali njihove misli, odvrtače jih od vsega, kar je moglo

služiti zveličanju duš. Skrčil se je in vztrepetal; a kmalu je zbral svojo običajno odločnost in vzkliznil: »Kdo je tukaj? Kdo si, ki se drzneš ponavljati moje besede, kakor bi krakala nočna ptica? — Stopi k znojju, da te vidim.«

»Tvoj zli angel sem, Reginald de Boeuf,« je odgovoril glas.

»Pokaži se tedaj v svoji telesni podobi, če si res peklenšček,« je rekel umirajoči vitez; »nikar ne misli, da se bom tresel pred teboj. Tako mi večne teme, če bi se mogel boriti z grozotami, ki me obdajajo, kakor sem se boril s posvetnimi nevarnostmi, ne zemlja ne nebo ne bi mogla reči, da sem se ustrašil boja!«

»Misli na svoje grehe, Reginald Front de Boeuf,« je rekel skoro nezemeljski glas: »na upornost na grabež in na umor! — Kdo je ščuval razuzdanca Johna, da se je vzdignil zoper svojega svivolasega očeta — in zoper velikodušnega brata?«

»Kdorkoli si, zli duh, menih ali peklenšček — lažeš!« je odgovoril Front de Boeuf.

»Johna nisem jaz naščuval na upor — ne jaz sam — ampak petdeset vitezov in baronov, cvet osrednjih grofij; boljši od njih še niso perili kopij, kar svet stoji. — In zdaj naj jaz odgovarjam za to, kar je pregrešila petdeseterica? — Kljubujem ti, lažnivi bes! Poberi se in ne strajš več okoli mojega ležišča. — Če si smrtnik, daj mi umreti v miru — če si vrag, vedi, da tvoj čas še ni prišel.«

»V miru ne boš umrl,« je ponovil glas; »še v smrti boš mislil na svoje umore — na jeke, ki so odmevali po tem gradu — in na kri, ki je polila ta kamniti tlak!«

»Tvoja malenkostna zloba me ne plaši,« je odvrnil Front de Boeuf s strašnim, prisiljenim smehom. »Kar sem storil z nejevernim Židom, je le zasluga pred Bogom; zakaj pa poslušajo ljudi, ki so si omočili roke s sarracensko krvjo, za svetnike? — Saški svinjarji, ki sem jih pobijal, so bili sovragi moje dežele, mojega rodu in mojega fevdnega gospoda. — Hoho! Ali zdaj vidiš,

da tu ni špranje v mojem oklepu? — Zbežal si? Molčiš?«

»Ne, podli očetomorec!« je odgovoril glas. »Spomni se svojega očeta! Spomni se njegove smrti — njegove dvorane, po kateri je črnela v lužah njegova strjena kri, prelita z roko rodnega sina!«

»Ha!« je vzkliznil baron po dolgem pre-molku, »alko veš to, si res začetnik zla in res tako vsega veden, kakor pravijo me-nihi! — Misliš, da je ta skrivnost zaklenjena v mojih prsni in še v nekih — v prsni izkušnjavke in deležnice moje krivde. — Proč od mene, peklenšček! Pojdi k saški čarovnici Ulriki: ona edina ti je mogla povedati, česar ni videl nihče razen nje in mene. — Pojdi k nji, ki je prala očetove rane, naravnala truplo in dala ubitemu videz, kakor da je umrl prirodne smrti. — Pojdi k nji! Ona je bila moja izkušnjavka in podla zapeljivka, ki je poplašala zločin s še bolj podlo nagrado; daj tudi nji okusiti muke, ki napovedujejo peklenško kazen!«

»Ona jih že okuša,« je rekla Ulrika, stopivši pred Front de Boeufovo ležišče, »že davno je pila iz tega keliha in njegovo grenkobo ji sladi le to, da vidi, kako piješ tudi ti. Ne škrtaj z zobmi, Front de Boeuf, ne zvijaj oči, s pestjo mi ne žugaj! Roka, ki je bila zmožna po zgledu tvojega slav-nega pradeda, ki je dal rodu ime, z enim udarcem razbiti divjemu biku glavo, je zdaj enako šibka in brez moči kakor moj!«

»Podla morilka in čarovnica!« je odvrnil Front de Boeuf, »ostudna, zlovešča soval Talk ti si tiista, ki prihajaš vriskat nad raz-valinami, katere si sama pomagala rušiti?«

»Da, Reginald Front de Boeuf,« je odgovorila, »Ulrika stoji pred teboj! Hči umorjenega Torquila Wolfgangerja! Sestra njegovih ubitih sinov! Ona je, ki terja od tebe in tvoje hiše očeta in svojce, ime in čast — vse, kar je izgubila po krivdi Front de Boeufovega rodu! Misli na moje gorje, Front de Boeuf, in reci mi, ali ne govorim resnice. Ti si bil moj zli duh in jaz hočem

PREIZKUŠNJA

(Nevsakdanja zgodba)

Bilo je ob pol štirih popoldne. William, detektiv v banki, je odšel preko ceste v kavarno. Zaželel si je čašico kave. Danijel Simons, bamčni blagajnik, je že začel pripravljati dnevni obračun. Iz izkušnje je vedel, da ne bo nobene stranke več.

Vrhu tega je hotel danes malo prej zaključiti delo. Ženo je imel v bolnici; prvega otroka je pričakovala in zato jo je hotel obiskati.

Z delom je hitel, zato še pogledal ni, kdo mu je pomolil pri okencu ček. Mehanično je vzvil ček v roke, da bi ga izplačal. Pa je videl, da ni dobil čeka v roke, temveč navaden list in na njem besede:

»Izročite takoj ves denar — pa brez besede!«

Ko se je prestrašen ozrl po čudni stranki, je zagledal moža z revolverjem v roki. In cev je bila obrnjena proti njegovemu srcu. Istočasno je slišal rezki glas:

»Hitro, brž denar sem!«

Preko steklene ograje je videl blagajnik dvoje strank, ki sta počasi odhajali iz banke. Ena izmed tipkaric je pravkar zaprla vrata za sabo; odšla je k šefu.

Danijel je začel pri odprtini podajati zavitke bankovcev. Potiskal je drugega za drugim, da so tiho padali v nastavljeno tujčevo aktovko.

Mož se je tiho smehljal, ko je padel zadnji zavitek v aktovko. Zadovoljno jo je zaprl in mirno, naravnost prijateljsko dejal:

»V redu! Sedaj me pa boste spremljali do vrat! Tam se posloviva! Ko bom za prvim ogrom, pa lahko greste k šefu in mu vse poveste!«

Mehanično je Danijel vstal in spremljal tujca k vratom. Dobro je videl, da je ta spravil revolver pod suknjič, a tudi od tam je bila cev v njegove prsi naperjena.

To pa je le utegnil Danijel: zapomnil si je rjavovo barvo tujčeve obleke, belo srjaco in mehak, siv klobuk.

Pri vratih sta se poslovila. Tujec je skočil v avto in se odpeljal. Danijel ni čakal, da je bil mimo ogla. Planil je proti ravnateljevi pisarni in brez trkanja vstopil.

Začuden ga je pogledal ravnatelj in ne-

mo poslušal razburjeno poročilo. Danijel je mislil, da bo planil v banko in pognal ljudi za tatom. Direktor pa je le segel po telefonu in poklical policijo.

»Ne smemo razburjati strank,« je dejal, »sicer boste do noči imeli opravka z izplačevanjem. Ljudje se bodo zbalali za denar, če zvedo, kaj se je zgodilo.«

Kmalu sta prišla dva policista. Komaj sta zvedela kratek opis moža in njegovega avta, sta že odhitela.

Zdaj šele je ravnatelj banke povprašal, koliko denarja je bilo oropanega. Danijel ni vedel, zato se je obrnil, da bi preštel.

»Nikar si ne delajte skrbi, Dam!« je rekel ravnatelj. »Saj je vsa škoda krita po zavarovalnici.«

»Danijel je napravil obračun in javil, da je moral 12.332 dolarjev izročiti roparju ...

Ko je pozneje še bolj natančno pogledal blagajno in prevrnil ves predal, je našel za praznimi položnicami tri zavitke: v vsakem je bilo 50 bankovcev po 20 dolarjev. Vsega skupaj 3.000 dolarjev, ki jih je že javil kot deficit zaradi ropa.

Prvi hip je že hotel vstati in iti k ravnatelju, da bi mu javil pomoto. Ko se je še enkrat ozrl na tiste bankovce, se je spomnil Suzanne v bolnici, stroškov, ki jih bo imel ... Pomislil je, kaliko lepih reči bi za ta denar lahko kupil ženi, otroku, sebi ...

Tri tisoč dolarjev, ki so že odpisani in po katerih nihče več ne bo vprašal.

Zavarovalnici se še poznalo ne bo; saj ima vedno toliko dobička. Danijel je po-

gledal na uro; bil je čas, da gre k ženi v bolnico. Banko so že zaprli.

Ozrl se je, če ga kdo od nastavljenecv opazuje. Potlej je šel v ozadje, kjer je imel v omari svojo obleko. Zavitke bankovcev je tiščal v pesti. Brž se je oblekel in spravil bankovce v žep. Potem se je obrnil, da bi odšel iz banke. Z nesigurnim korakom tatu, z mrzličnim, nemirnim pogledom sleparja se je vrnil k izplačilni mizi. Čutil je tisoč oči, ki ga gledajo; gledajo njegov tatinski pogled, njegov hinavski, sleparski smehljalj, njegovo negotovo hojo — in vendar ni bilo nikogar v bližini.

Potem se je nenadoma odločil. Obrnjen proti izhodu se je zasukal in odšel proti ravnateljevi pisarni. Tam je nasproti ravnatelja sedel velik mož v sivi, nekoliko zmečkani obleki.

»Oprostite, gospod ravnatelj,« je začel Danijel, »toda prej sem se zmotil.« Potem je položil tiste tri zavitke na ravnateljevo mizo. »Te tri zavitke sem prej prezrl. Ležali so v kotu predala za praznimi položnicami.«

Ravnatelj se je ozrl na velikega moža in oba sta se olajšano nasmehnila.

»Danijel, to je poročnik Gordon, član letne policije,« je predstavil ravnatelj sedečega tujca.

»Vesel sem, da ste našli denar,« se je oglašil poročnik Gordon. »Čudno se nam je že zdelo, kako da ukradena vsota ni bila v redu, ko smo zajeli roparja. Bil je še novinec in je v razburjenju skušal prehitro uiti. Dvakrat je pri rdeči luči vozil preko križišča. Zato mu je že sledil eden naših vozov, še preden je prišlo do alarma. Ko smo ga zaradi prehitre vožnje prijeli, smo pa vedeli tudi že, kako je zdenarjem in koliko je odnesel.

Seveda smo tudi vedeli, da med tem časom ni mogel nikjer odvreči denarja, tudi teh tri tisoče ne ...«

D. M.

MOČ SLAVNEGA IMENA

Eden največjih slikarjev svojega časa Rembrandt van Rijn (1606—1669) je zvečne živel v Amsterdamu.

Nekega dne se je sprehajal po mestu, zadel v neko zakotno ulico in opazil pred neko hišo veliko množico ljudi. Stopil je bliže in ugotovil, da je prišel na dražbo. Na cesti je bilo zloženo pohištvo, neki uradnik je pa venomer izklinceval ceno. Rembrandt je opazil v ozadju na nekem starem stolu sedečo ženo z otrokom v naročju, ki

je milo jokala. Pristopil je k njej in jo ganjen vprašal, kaj jo teži. Ženska mu je povedala, da ji je mož pred nekaj meseci umrl in je potem, še preden si je mogla pomagati na noge, zašla v dolgove. Ker ni mogla več plačati stanovanja, jo je hišni lastnik urgel na cesto in poskrbel, da zdaj njeno pohištvo na dražbi prodajajo.

Rembrandtu se je ženska zasmilila. Prosil jo je, naj mu pokaže svojega gospodarja, potem pa stopil v njegovo bližino. Iz-

Večer

Zunaj se je veter v polja ulegel, v tišini je drevje umolknilo, trudno krajino mrak je prepregel, v daljo žarečo je sonce utonilo ...

Kot daljna glasba v vrtu je zavdihnilo —
Do njenih oken pesem se je vzpela,
v drhteči sreči vse je utihnilo —
Le moja duša je v bolesti zaihnela ...

klicevalec je pravkar dvignil neko staro, ničvedno sliko v zrak in zaklical:

»Kdo dà več?«

Slikar je sliko natanko pogledal, potem pa zaklical:

»Sto goldinarjev.«

Poleg njega stoječi hišni posestnik, ki je slikarja takoj spoznal, je Rembrandta po strani pogledal, potem pa, misleč, da gre za kako dragoceno sliko, uneto zaklical:

»Dve sto goldinarjev.«

»Tri sto,« je ponudil Rembrandt.

Sliko sta potem dražila, tako dolgo, da je dosegla 2200 goldinarjev. Tedaj je slikar umolknil in prepustil sliko hišnemu posestniku. Mož je sliko plačal, potem pa pristopil k Rembrandtu in ga vprašal:

»Oprostite, koliko je pa slika pravzaprav vredna?«

»Dva goldinarja,« je dejal Rembrandt.

Skopuh je prebledel:

»Za božjo voljo, zakaj ste jo pa potem tako uneto dražili?«

»Da bi pomagal ubogi ženi, ki ste jo urgli na cesto,« je priznal umetnik, se hudo mušno nasmehnil in odšel svojo pot.

Za dobro voljo

Pozabljeni šef

»Gospodična tajnica, kako to, da leži na moji mizi zobna ščetka?«

»Gospod šef, ko ste zjutraj prišli v pisarno, ste imeli zobno ščetko za ušesom in ste jo potem, meneč, da je svinčnik, položili predse na mizo.«

Tudi izgovor

»Zakaj mi vendar pošiljate vsa svoja pisma neframkirana?«

»Nočem, da bi postal filatelist!«

»Alfredova kraljevska kri je v nevarnosti,« je rekel Cedric.

»Čast plemenite lady je ogrožena,« je dejal Črni vitez.

»In tako mi svetega Krištofa na mojem obrambniku,« se je oglašil vrli svobodnjak, »če bi ne bilo drugega razloga kakor rešitev ubogega, zvestega suznja Wamba, bi si dal rajši odsekati ud, kakor da bi njemu skrivili las na glavi.«

»Tako tudi jaz,« je rekel menih; »ej, gospoda, norcu — reči hočem, gospoda, take mu norcu, ki je svoboden član svojega ceha in mojster v svoji umetnosti in zna dati čaši vina toliko okusa in slasti kakor le kdaj reženj slanine — takemu norcu, bratje, ne bo nikoli manjkalo modrega svečenika, ki bo molil zanj in se zanj boril v stiski, dokler sem jaz zmožen brati mašo ali vihteti sulico.«

Tako govoreč je zavrtel težko helebardo okoli glave, kakor bi pastirček pomahal s svojo palico.

»Res je, sveti mož,« je dejal Črni vitez, »tako res, kakor da je rekel to sam sveti Dunstan. In zdaj, vrli Locksley, ali ne bi bilo dobro, da bi plemeniti Cedric prevzel vodstvo naskoka?«

»Jaz nikakor ne,« je odvrnil Cedric; »nikoli se nisem učil, kako je treba zavzemati in kako braniti zavetja trinoške oblasti, ki so jih Normani zgradili v tej pomilovanja vredni deželi. Boriti se hočem med prvimi; a mojim poštenim sosedom je dobro znano, da nisem izvežban v vojni učenosti in v napadanju utrjenih gradov.«

»Če je s plemenitim Cedricom tako,« je dejal Locksley, »tedaj sem rad pripravljen, da vzamem vodstvo strelcev v svoje roke, in na moje lastno sodno drevo me lahko obesite, če se bodo smeli branilci pokazati izza obzidja, ne da bi si nabrali puščic kakor božična slanina dišečih klinčkov.«

(Dalje prihodnjic)

biti tvoj — preganjati te hočem vse do trenutka tvojega razkroja!«

»Nagnusna furija,« je vzkliknil Front de Boeuf, »tega trenutka ne boš nikoli videla! Hoj, Giles, Clément, Eustace, Saint-Maur in Steffen! Zgrabite prekleto čarovnico in strmoglavite jo z obzidja, ki nas je izdala Sasom! Hoj, Saint-Maur, Clément, neverni lopovi, kod se obotavljate?«

»Le kliči jih, hrabri baron,« je rekla starika z režečim se, porogljivim nasmehom! »Sklicuj svoje vazale okoli sebe, preklinjaj jih na dno pekla! — A vidi, mogočni glavcar,« je nadaljevala z mahoma izpremenjenim glasom, »dobil ne boš ne odgovora ne pomoči ne pokorščine. — Poslušaj te grozne glasove,« — zakaj divjanje obnovljenega napada in obrambe se je zdaj s strahovito močjo razlegalo z grajskega obzidja; — »ta bojni krik pomeni propad tvojega doma ... S krvjo napojena zgradba Front de Boeufovih moči se stresa do temeljev in to prav pred tistimi sovražniki, ki si jih najbolj zaničeval! Sasi, Reginald, zaničevani Sasi naskakujejo tvoje zidovje! Kaj ležiš tu kakor upuhan suženj, medtem ko Sasi zavzemajo tvoj trdni grad?«

»Nebo in pekell« je kričnil vitez. »Oh, vsaj za trenutek mi dajta moči, da se zavlečem v metež in poginem, kakor se spodobi mojemu imenu!«

»Ne misli na to, hrabri bojevniki!« je odvrnila. »Umrl ne boš vojaške smrti, ampak poginil boš kakor lisica v svoji jami, če seljaki zapalijo grmovje okoli nje.«

»Lažeš, mrzka čarovnica,« je vzkliknil Front de Boeuf; »moji zvesti se hrabro držijo, moji zidovi so trdni in visoki, moji bojni tovariši se ne boje niti cele vojske Sasov, pa da jih vodita sam Hengist in Horsal! Bojni krik templjarja in kopjenikov se glasno razlega nad borbo! In tako mi časti, kadar prižgemo plapolajoči ogenj radosti nad znagovito obrambo, te bo pogoltnil s kožo in kostmi; še bom doživel vest, da si se preselila iz zemeljskega ognja

v peklenjskega, ki še ni izbruhnil popolnejšega besa, nego si ti!«

»Le ohrani svojo vero,« je odgovorila Ulrika, »dokler se ne prepričaš ... a nel« se je prekinila, »zvedi že zdaj, zvedi usodo, ki je vsa tvoja moč, oblast in pogum ne morejo odvrniti, čeprav ti jo je pripravila ta šibka roka. Ali čutiš gosti, dušeči dim, ki se v mrkih progah vrtinči po tej izbi? A si mislil, da je to samo somrak tvojih ugašajočih oči in smrtno zastajanje tvojega diha? — Ne, Front de Boeuf, vzrok tega je drugačen. Ali se spominjaš zaloge kuriva, ki je bilo nakopičeno pod temi prostori?«

»Ženska!« je besno vzkliknil baron, »pa ne da bi jo bila zažgala?« Bogme, storila si tako in grad je v plamenih!«

»Naglo se dvigajo, vendar že,« je s strašno mirnostjo odgovorila Ulrika; »in kmalu bo zavihralo znamenje, oblegancem v poziv, naj trdno pritisnejo na tiste, ki bi jih hoteli pogasiti. — Zbogom, Front de Boeuf! Mista, Skogula in Zerneck, bogovi starih Sasov — besi, kakor jih zdaj imenujejo svečeniki — naj zavzamejo mesto tolažnice ob tvoji smrtni postelji, ki ga Ulrika zdaj zapuša! A vidi, v uteho ti bo, da veš: Ulrika plove proti isti temni obali kakor ti sami in bo tvoja tovarišica v kazni, kakor je bila deležnica tvoje krivde. In zdaj, očetomoric, zbogom za vselej! Naj doni sleherni kamen tega obokanega stroga jezika, da ti bo klical to ime na uho!«

To govoreč je odšla iz sobane; Front de Boeuf je slišal rožljanje težkega ključa, ko je dvakrat zaklenila vrata za seboj in mu tako vzela vsako najmanjše upanje rešitve. V skrajnosti smrtne groze je klical svoje služabnike in zaveznike: »Stephen in Saint-Maur! Clément, Giles! Brez pomoči moram tu zgoreti! Na pomoč, na pomoč, hrabri Bois-Guilbert, vrli de Bracy! Front de Boeuf vaju kliče! Vaš gospodar, izdajalski oprode! Vaš zaveznik in sobojevnik, krivoprisežna, nezvesta vitez! Vse kletve, ki jih zaslūšijo izdajalci, na vaše verolomne glave, če me zapustite, da bom moral tako klavr-

no poginiti! — Ne slišijo me, ne morejo me slišati, moj glas se izgublja v bojnem hrupu. Dim se vali vse bolj in bolj gost, ogenj je že zajel spodnji strop ... Oh, en sam soplaj čistega zraka še, pa da ga moram plačati s takojšnjim uničenjem!« V blaznem obupju je nesrečnež zdaj kričal z borci za stavo, zdaj bruhal kletve nase, na ljudi in na samo nebo.

»Že liže rdeči ogenj skozi gosti dim!« je vzklikal; »peklenšček koraka zoper mene pod praprom svojega lastnega elementa. Zli duh, poberi se! Ne pojdem s teboj brez svojih tovarišev — vsi, vsi so tvoji, kar jih brani te zidove. Ali misliš, da pojde Front de Boeuf sam s teboj? Ne! Brezverski templjar, razuzdani de Bracy, Ulrika, podla, morilska vlačuga, vsi, ki so mi pomagali pri mojih podjetjih, saški psi in prekleta Žida, ki sta moja jetnika — vsi, vsi me bodo spremili, imenitna družba, lepša se še ni odpravljala v peklo ... Ha, ha, ha!« in grohotal se je v svoji besnosti, da je odmevalo od obokanega stropa. »Kdo se smeje, je vzkliknil nato, zakaj bujni hrup ni mogel ubraniti odmevu njegovega brezumnega smeha, da se mu ne bi bil vračal na uho. »Kdo se smeje? Ulrika, ali si ti? Oglasi se, čarovnica, in odpustim ti — zakaj samo ti ali pa sam peklenjski sovražnik se je mogel smejeti v takem trenutku. Stran — stran, poberi se!«

A brezbožno bi bilo nadaljevati ta opis smrtne postelje bogokletnika in očetomoricla.

ENAINTRIDESETO POGlavJE

Čeprav se Cedric ni dosti zanašal na Ulrikine besede, vendar ni pozabil sporočiti njene obljube Črnemu vitezlu in Locksleyu. Ta dva sta se kaj razveselila vesti, da imata v trdnjavi prijateljico, ki jima utegne v trenutku stiske olajšati vstop, in sta se kmalu sporazumela s Sasom, da je treba kljub vsem nepravilnostim poizkusiti naskok kot edino sredstvo, da rešijo jetnike iz rok okrutnega Front de Boeufa.

TV tedenski program TV

RADIO CELOVEC

NEDELJA, 13. 12.: 7.00 Duhovni nagovor - 8 pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. - PONEDELJEK, 14. 12.: 13.45 Informacije - Za našo vas. - TOREK, 15. 12.: 13.45 Informacije - Športni mozaik - Koroška povest (V. Polanšek: Obirjan - 7). - SREDA, 16. 12.: 13.45 Informacije - Beethoven (ob 200-letnici rojstva). - ČETRTEK, 17. 12.: 13.45 Informacije - Koroški kulturni pregled - Pesni adventa - Pokoncilski pogovor. - PETEK, 18. 12.: 13.45 Informacije - Žena, družina, dom. - SOBOTA, 19. 12.: 9.00 Od pesmi do pesmi - od srca do srca - Rubrika za jugoslovanske delavce v Avstriji.

AVSTRIJSKA TELEVIZIJA

SOBOTA, 12. decembra: 15.10 Radijski koncert - 16.00 Za otroke od 5. leta dalje: Listamo po slikanici - 16.20 Za otroke od 11. leta dalje: Daktari - 17.10 Za družino: Živali, tvoje prijateljice - 18.00 Tedenski magazin - 18.20 »Trije dobri prijatelji«, lahko noč za najmlajše - 18.25 Kultura - aktualno - 18.50 Heinz Conrads v soboto zvečer - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki - 20.06 šport - 20.15 »Kamela gre skozi šivankino uho«, veselogira Františka Langerja - 21.30 Hokej na ledu: IEV-KAC - 22.15 Čas v sliki - nočna izdaja - 22.25 »Panterja so razdražili«, kriminalni film.

NEDELJA, 13. december: 15.45 Eldorado (zlata dežela) - 16. 15 Za otroke od 6. leta dalje: Povodni mož Česilko - 16.25 Za otroke od 11. leta dalje: Flipper - 16.50 Stik - 17.15 Za družino: Med Zemljo, Marsom in vesoljstvom - 18.00 Iz moje knjižnice - 18.25 »Trije dobri prijatelji«, lahko noč oddaja za najmlajše - 18.30 Profili - 19.00 Čas v sliki z vprašanjem tedna - 19.30 šport - 20.10 Beseda v nedeljo zvečer - 20.15 Beethovnova opera »Fidelio«, - 22.10 Čas v sliki - nočna izdaja.

PONEDELJEK, 14. decembra: 18.20 »Trije dobri prijatelji«, lahko noč za najmlajše - 18.25 Avstrija slika - 18.50 Mož od včeraj - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki - 20.06 šport - 20.15 Dr. Karl Renner - 21.20 Poštni predal 7000 - 21.35 Kobra, prevzemite - 22.20 Čas v sliki - nočna izdaja.

TOREK, 15. decembra: 18.00 Angleščina - 18.20 »Trije dobri prijatelji«, lahko noč za najmlajše - 18.25 Kultura - aktualno - 18.50 Jancy Derringer - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki - 20.06 šport - 20.15 »Plavi cvetovi« (madžarski ponarejevalci franka) - 22.00 Beethovnov rojstni dan - 23.20 Čas v sliki - nočna izdaja.

SREDA, 16. decembra: 10.00 TV v šoli: Kovina aluminij - 10.30 Mesto dela zgodovino - 11.00 Program za delavce: »Moja nevesta je nadčutna« - 16.30 Za otroke od 6. leta dalje: »Srebrna krogla« - 17.10 Za otroke od 11. leta dalje: Kdo hoče delati z nami? - 17.35 Lassie - 18.00 Francoščina - 18.20 »Trije dobri prijatelji«, lahko noč za najmlajše - 18.25 Avstrija - slika - 18.50 Dragi stric Bill - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki - 20.06 šport - 20.15 Vaš nastop, prosim - 22.55 Čas v sliki.

ČETRTEK, 17. decembra: 10.00 TV v šoli: Kaj lahko postanem? - 10.30 Renesansa - 11.00 Gost pri Cezarju Bros genu - 11.30 Gospodarska znanost

ZIMA PRIDE!

**Peči na olje
Vrata za garaže
pri RUTARJU v Dobrli vesi**

Podjurski trgovski center
Bratje RUTAR & Co.

PRI

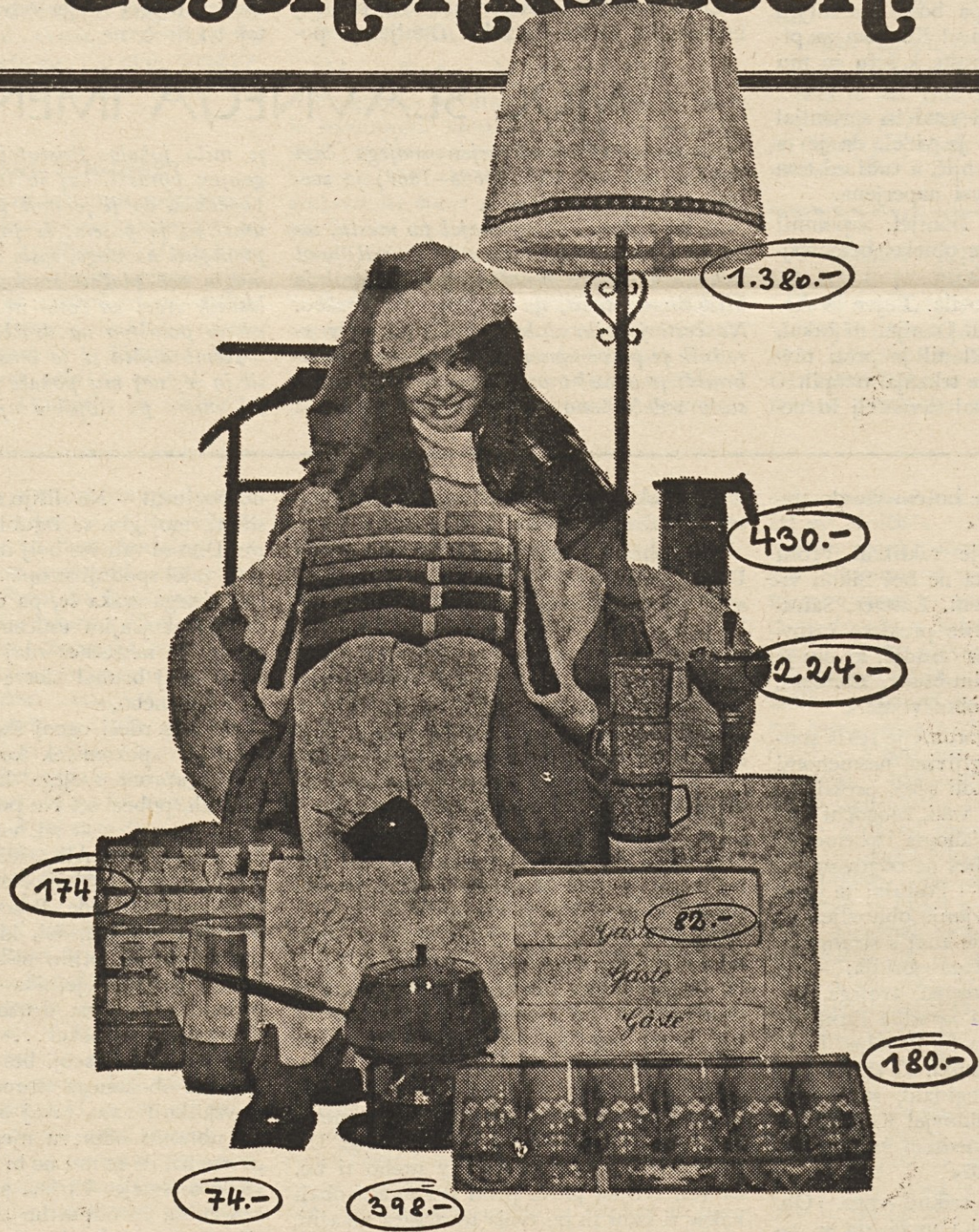
A & O

se kupi takooo!

12.00 Komentar k časovnim dogodkom - 18.00 Italijanščina - 18.20 »Trije dobri prijatelji«, lahko noč za najmlajše - 18.25 šport - 18.50 Pater Brown - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki - 20.06 šport - 20.15 H končnemu cilju - 21.45 Svet knjige - 22.45 Čas v sliki - nočna izdaja.

Das umgebaute Geschäft ist eröffnet!
Jetzt besonders günstige Preise z. B. Kinderleibchen oder Kinderslips S 9.- in Klagenfurt bei SATTLER am Heuplatz.

Geschenksideen!

Succesa-Werbung - Grafik Mörth, Villach

Finden Sie diese Weihnachtsgeschenke nicht auch herrlich? Also ich bin ganz begeistert davon. Diese vielen praktischen Dinge, mit denen schenken Sie bestimmt Freude. Ja, Warmuth hat eben eine Riesenauswahl an herrlichen Geschenksideen. Außerdem ist alles in bester Qualität und die Beratung, die ist erstklassig! Wenn ich Ihnen als Weihnachtsmann einen Tip geben darf, dann machen Sie es wie ich, gehen Sie doch zu Warmuth. Es ist nämlich ein wahres Vergnügen, Weihnachtsgeschenke bei Warmuth zu kaufen. Einem anspruchsvollen Weihnachtsmann können Sie glauben!

Warmuth

TIROLIA peči na olje 90 m³
samo šil. 1750.-

AEG-avtomatični pralni stroj 4 kg
že za šil. 4.600.-

Tako ugodno dobite samo v trgovini

KATARINA KRIVOGRAD
in ADOLF

9143 St. Michael / Bleiburg
Šmihel nad Pliberkom
Tel. 04235-34 1 97

Vsakovrstne električne stroje dobite
na 24 mesečne obroke brez obrestil

Damska moda

Scheibel

v veliki izbiri v strokovni trgovini

Klagenfurt-Celovec, Kramergasse 11
Telefon 83 3 95

VES GRADBENI MATERIAL, kot npr. čistilne
vodne naprave, betonske izdelke, ureditev poni-
kovalnih jam in LECA-izdelke - tudi na ob-
roke - ugodno dobavi

FERLACHER BETONWERK

J. PAGITZ, Ferlach-Borovlje
Telefon 042 27 / 375
(Dostavljamo tudi ob sobotah!)

Passap Strickapparate, verlässliche Qualität,
leichtes Stricken.

WOLLBAR bei der Kapuzinerkirche,
Klagenfurt.

• »Babica iz Caserte« v Italiji Goetami-
na Orabona je praznovavila sto let starosti.
»Babica« piše in bere, ne da bi rabila očala,
redno gleda televizijo in vsako nedeljo ali
praznik gre še sama k maši.